

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 165. szám.
Szerda, 1937. augusztus 18.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

Rák-izzony

Három nap előtt megjelent egy rövidke hír, mely szerint egy bécsi tanár megállapította, hogy a rák örökölhető. A szüszavú hír természetesen nem közölte e felfedezés bizonyítékait.

Az ilyen lakonikus rák-hírek kiválóan alkalmasak arra, hogy ahány rák-izzonyban szenvedő ember él az országban — számukat százezrekre becsülöm — három napja gondterhesen tapogasson önmagán és rokonain minden pattanást, aggályos látogatásokkal nyugtassa házi orvosát és a szakorvosokat s gondterhesen kutassa, ki, hol és mikor halt el felmenő és lemenő rokonai közül rákbetegségben? A rák, sajnos, oly elterjedt betegség, hogy kevés család akad, ahol valamelyik nagypapa, vagy nagynéni nem hunyt el „bélgyulladásban”, vagy valamilyen más, hasonló és homályos betegségben, melynek igazi kórképét annakidején nem ismerték fel s amelyről most hinni lehet, hogy becsületes neve a rák volt. A múlt század vége felé az orvostudomány kétségesen használta az ilyen általános szavakat, mint „reuma”, vagy „neuraszténia”, vagy „bélgyulladás”. Afféle szemétkosarak az ilyen szavak: a „reuma”-ba például mindenféle panasz belefér. Ma sokkal finomabban különböztetünk; s a rákdiagnózis, messze attól, hogy minden esetben biztosat tudjon mondani — így különösen a belső rák esetében — mindenesetül mégis világít már a homályban. Valamit tudunk a rákról. Láttunk gyógyulásokat is. Láttunk csodákat is. Aztán látunk sok reménytelenséget. De ami az „örökölhetőséget” illeti. Alkati szempontból minden betegség örökölhető. Ismerünk családokat, melyek hajlamosak a tüdővészre, a depresszióra, a mirigyzavarokra. Valószínűleg vannak családok, melyek konstitucionálisan hajlamosak a rákra. Ez minden, amit a rák „örökölhetőségéről” tudni lehet. Nem árt farkasszemmel nézni a kérdéssel, nem kell megijedni.

Az ilyen bombaszerű, népszerűen fogalmazott orvosi hírek legalább annyit ártnak, mint használnak. Ártnak, mert fokozzák a tömegék rák-félelmét. Használnak, mert ezer feleslegesen aggályos páciens között talán akad egy, aki e hír hatása alatt gyanújával, vagy panaszával idejében orvoshoz fordul. Most jelent meg egy tárgyilagos és okos könyv, melyet Manninger tanár szerkesztett, „A daganatok kór- és gyógytana” címmel s ez a könyv alkalmas arra, hogy laikusokat ijesztgetés és félemlítés nélkül felvilágosítson a rák-ellenes küzdelem mai helyzetéről. A könyv, melyben az orvosi továbbképzés tanfolyamán tartott előadások egy részét foglalták össze, belföldi és külföldi tekintélyek szakszerű véleményét ismerteti. Nem mondok, hogy a laikus, aki hajlamos a rák-izzonyra, kalapját a falhoz vágja és csárdást táncol örömeiben, ha elolvassa ezt a könyvet; de azzal az érzéssel fejezi be olvasmányát, hogy a rák réme ellen csakugyan történik valami: a homály lassan oszlik. Kés, sugár, bizonyos bátortalan diétás kísérletek, bizonyos, egyelőre nagyon kétes gyógyszeres eljárások, állandó ellenőrzés, megelőzés és megfigyelés: ezek fegyvereink a rák ellen. Nem sok, a valósággal szemben. Rengeteg, a multtal szemben. Van már rák-megelőzés? Feleljünk őszintén: általánosan nincsen. Bizonyos esetekben mégis van. Manninger szerint a ké-

Közel száz kínai repülőgépet lőttek le Sanghainál a japánok

Pánikszerű meneküléssel hagyták el az angolok és az amerikaiak a sanghai-i idegen-negyedet — Japán háborus lázban ég

Angol és francia gyarmati katonaságot visznek a Sanghai-környéki harcterekre

TOKIOBÓL jelentik: Politikai körökben hirtelen terjedt annak, hogy a japán kormány vasárnap üzeni meg a hivatalos háborút Kínának. A japán tengerészeti minisztérium közlése szerint a Sanghai körüli harcoknál a japán repülők eddig 87 kínai repülőgépet pusztítottak el és 17 kínai hangárt semmisítettek meg.

Sanghai kikötője felett délelőtt 10 órakor négy kínai repülőgép jelent meg, amikor az angol és amerikai hajók fedélzetén a menekültek éppen elhelyezkedtek. A kínai repülők nem dobtak le bombát, de megjelenésük is leírhatatlan pánikot okozott a menekültek soraiban. Hamarosan japán repülők szálltak fel, melyeknek megjelenésére a kínai repülők visszavonultak. Fél óra múlva ismét hat kínai repülőgép jelent meg a kikötő felett, amelyek közül a japán léghárítók egyet lelőttek.

Döntő roham Sanghai ellen

A sanghai-i lapok közlései szerint a japán hadvezetőség Sanghai ellen döntő rohamra készül. A japán csapatok ugyanis két nap alatt a Jangce egész deltáját körül akarják venni. A japánok állandóan bombázzák a kínai hadállásokat.

Az éjszakai bombázás és ágyuzás után kedden délelőtt aránylag nyugodtabb volt a helyzet. Ennek ellenére a menekültek ezerszámra özönlenek az engedményes területre, úgy hogy az élelmiszerellátás kezd nehézségbe ütközni.

Tokióból érkezett hírek szerint egész Japán háborus lázban ég.

Moro japán tartalékos százados a tokiói gyakorlótérén harakirit követett el, mert betegsége akadályozta, hogy a kínai harctéren szolgálatot teljesíthessen.

Sanghai holland és magyar menekültjeit a „Tasman” hollandi gőzös fedélzetére vették.

Itt írjuk meg, hogy a japán minisztertanács elhatározta, hogy a törvényhozó testületet szeptember 3-ra rendkívüli ülészsakra hívják össze. A hadügyminisztérium jelentése szerint a kiotoi kerületben levő löportorony felrobbant.

Kilenc robbanó anyaggal telt helyiség teljesen elpusztult.

A robbanás oka ismeretlen. A halottak és sebesültek számát még nem állapították meg.

Tegnap reggel egyébként egy kínai repülőgép lezuhant a sanghai-i honkeui park közelében. A repülőgép előzetesen több bombát dobott le a város északi részében azokra az épületekre, amelyek tetején japán harci egységeket pillantott meg.

ményseprők, pamutfonók, anilin- és paraffinmunkások, a rádium- és Röntgen-sugarakkal dolgozó munkások és orvosok rákját megfelelő védőrendszabályokkal sikerült teljesen megelőzni, vagy legalább is elenyésző számra csökkenteni. Állítólag azokban az országokban, ahol állati zsírok helyett növényi olajokkal főznek, sok nyers gyümölcsöt esznek, aránylag ritka a gyomor- és bélrák. Állítólag, Sok a kísérlet, a tapogatás, deréngés. De az a

A japán repülőgépek tovább folytatják harc tevékenységüket az engedményes területek fölött,

ámbar hivatalos japán részről ígéretet tettek, hogy Sanghai engedményes negyedeit kimélni fogják. Tegnap délután 2 óra tájban több japán repülőgép jelent meg Sapei és Honkeu városrészek felett és több mint egy órán át bombázták azokat. A légi bombázás több helyen tüzeket okozott. Tíz óra 15 perckor a kínai léghárító repülőgépek és az útegek felvették a harcot a japán repülőgépekkel.

Tegnap délután megérkezett a sanghai-i francia engedményes területre a második tengerész-zászlóalj, hogy felváltsa a szolgálatban lévő francia zászlóaljat. Honkongból egészségügyi osztagokat indítottak utnak Sanghai felé. Az európaiak tömegesen jelentkeznek az egészségügyi osztagokba való felvételre.

Singapurban pénteken fogják behajózni az első angol zászlóaljat, amelynek utiránya Hongkong.

Szovjetcsapaik Mandzsukuo határán

Tokióba érkezett hírek szerint a szovjet nagyszámú csapatokat vont össze a Mandzsukuo határán. Japán politikai körökben hangoztatják, hogy ezek a csapatösszevonások nyilván annak a megállapodásnak következményei, amelyeket Csang-Kai-Sek kötött Moszkvával. Ennek hatása alatt a japán kormány már legközelebb nagyjontosságú lavaslatokat terjeszt a parlament elé. Ezek között a legfontosabb a japán ipar és kereskedelem háborus átalakításáról szóló törvényjavaslat.

kollektív rákkutatás, az az önvédelmi állóharc, melyet ma a világ különféle munkahelyein folytatnak a rák ellen, mutat már valamit. Mindez elsősorban pénzkérdés. Dániában, Belgiumban, Svédországban minden rákos beteget számontartanak, pénzt adnak nekik a felutazáshoz s Belgiumban kimondották a daganatos betegekre a „sürgösség”-et, melynek alapján fel kell venni a kórházba, mint az uccán sérült beteget.

Angol és amerikai tanácskozások a távolkeleti események miatt

Londonból jelentik: Az angol kormány tagjait rendkívüli minisztertanácsra hívták össze a távolkeleti események miatt. Az utolsó 48 órában lefolyt ellenségeskedések azt mutatják, hogy immár elkerülhetetlen a háború kitörése és annak Anglia szempontjából nagy horderejű kihatásai lesznek. Az angol kormány kénytelen ilyen körülmények között a miniszterek nyári szabadságát feláldozni és a kormány tagjait a vidékről a fővárosba összegyűjteni. A rendkívüli minisztertanács időpontját még nem hozták nyilvánosságra.

Eden külügyminiszter szabadságáról ma visszatért a fővárosba. Ugyancsak Londonba érkezett Halifax lord is, aki szabadsága alatt Edent helyettesítette. Délután tanácskozást tartottak az angol külügyminiszeriumban, ahol a kormány több tagja is megjelent.

Itteni politikai körök számolnak azzal, hogy Japán most már a végsőkéig menő harcra készül fel. A lapok is hosszan elhuzódó háborút jósolnak a távolkeleti ellenfelek között. A londoni tőzsdén a kínai és japán értékek, valamint a Távolkeleten érdekelt európai vállalatok értékpapírai erősen estek.

A távolkeleti események az Egyesült-Államokban is nagy hatást keltettek. Hamilton Lewis szenátor, a demokrata-párt vezére tegnap hívei tábora előtt nagyobb beszédet mondott és hangoztatta, hogy az Egyesült-Államok kormánya nem hajlandó együttműködni Angliával a távolkeleti érdekek védelmében, mert az ilyen együttműködés az Egyesült-Államokat vagy Japánnal, vagy pedig Kínával háborúba keverhetné.

Roosevelt elnök több órán keresztül tartó megbeszélést folytatott Hull külügyi államtitkárral és a szárazföldi, valamint a tengeri haderő magasrangú tisztjeivel. A tanácskozás után az elnök visszavonult és több órán át dolgozott annak a nyilatkozatnak a megszüvegezésén, amelyben állást foglal a távolkeleti helyzet ügyében. Ezt a nyilatkozatot előrelátólag még ma közlésezzik.

Mi történt a sanghai-i szovjet-konzulátuson?

A japán konzulátus bombázása alkalmával, — mint Sanghaiból jelentik — a japán helyettes rendőrparancsnok is életét vesztette. Sanghai-i japán jelentés szerint a japán légi haderő gépei ma délután fél 5 óra tájban megjelentek a csapei-i kínai állások felett és azokat bombáznni kezdték. A kínai félhivatalos, a Central News-iroda híradása szerint Nanking külvárosai, Szucsán, Csing-Kiang és Tanjang felett ismételtén japán repülőgépek jelentek meg, mire a kínai légharító üteg működésbe lépett és a japán gépek közül tizenháromat lelőtt. Ezzel a japán légi haderő eddigi vesztesége 29-re emelkedett.

Sanghai-i hírforrás szerint megerősítik a szovjet-konzul kémkedéséről elterjedt híreket és azt, hogy emiatt viszály keletkezett a két hatalom között. A japánok szerint ugyanis az történt, hogy a kínai repülőgépeknek Sanghai felett való megjelenése alkalmából fényjelek villantak meg a szovjet-konzulátus épületén. Ezzel szemben szovjet részről kijelentették, hogy a kérdéses időben a konzulátus épületé-

Beretvás és Sarlós

Budapest, IV. Váci-ucca 20.

Fehérneműkészítők, nyakkendőkülönlegességek

ben csak a konzul tartózkodott, aki maga is észrevette, hogy az épület legfelső emeletén véletlenül égve felejtették a lámpákat. Erre a konzul az emeletre sietett és a villanylámpákat eloltotta. Egyébként a sanghai-i orosz konzul ma megjelent a japán katonai hatóságnál, ahol kimagyarázta a történetet, egyben pedig legmélyebb sajnálkozását fejezte ki.

Honkongból ma 900 angol katona érkezett Sanghaiba a nemzetközi telep megvédelmezése céljából. Az engedélyes terület francia őrsége a délelőtti folyamán tüzelni kezdett egy kínai repülőgépre, amely az engedélyes terület felett jelent meg. A kínai gép erre gyorsan elszállt.

A párisi diplomáciai tevékenység központjában a keletázsiai események állanak. A nagyhatalmak óvatosan kezelik a kérdést és csak Kínában tettek intézkedéseket állampolgáraik érdekeinek megvédésére. A Temps híradása szerint Páris, London és Washington igen szoros kapcsolatot tartanak fenn és minden eshetőségre fölkészülve, közösen járnak el. Lépéseik Tokióban és Nankingban nem hozták meg a várt eredményeket és a helyzet egyre kilátástalanabbá válik.

Négy ponton áttörték

Franco csapatai a spanyol köztársaságiak frontját

Párisból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok az északspanyolországi st-anderi frontszakaszon négy ponton törték át a köztársaságiak vonalát. A köztársaságiak az egész fronton gyenge ellenállást tanúsítanak. Lehetséges, hogy a hadműveletek most egy-két napig szünetelni fognak, mert a nemzetiek nem intéznek egyelőre újabb támadást ellenfeleik állásai felé, hanem az elfoglalt területeket erősítik meg.

Kedden reggel a nemzeti légi haderő több rajvonában, mintegy 150 kilométer széles vonalon támadást intézett a köztársaságiak hadállásai ellen s 4000 bombát dobtak le. A harctér felé menetelő vörös hadtesteket gépfegyverrel lőtték. Ebben az akcióban a tüzérség is támogotta a repülőket. A nemzetiek gépei ma Santander városa felett is megjelentek és a katonai erődítéseket bombázták.

Nem mond le a Sztójadinovics-kormány

Belgrádból jelentik: Politikai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a Sztójadinovics-kormány a konkordátum körül keletkezett harcok miatt benyújtja lemondását. Most kormánykörökben ezt a hírt erősen megcáfolják és hangoztatják, hogy a kormány a konkordátum ügyében tárgyalásokat kezdett a jugoszláv egyházzal.

A piszkos víz

Írta: H.-J. MAGOG

Mindketten megőrizték kapcsolatuk költőiességet eljegyzésük óta. A leány, azaz most már asszony, ezt a poézist természetesen elegánciájával, a férj pedig aggodalmas fegyelemmel őrizte. Már harminchat óra óta voltak házasság és ebből tizenkettőt a hálókocsiban töltöttek.

Jean-Paul nagyon sokat adott a kifogástalan magatartásra. Meg volt győződve róla, hogy a házasság apró balesetei mind a férj fegyelmetlenségén múlnak. Gondosan óvta magát minden közönséges mozdulattól és a világot sem ejtett volna ki a száján költőiellen mondatot. Határozott fogalmi voltak mindenről és főleg: ruhájára hibátlan volt. Különösen vigyázott arra, hogy hálókocsi, pizzamáit legyenek kifogástalanok és heiek óta gyakorolta az alvást, mert álmában is kecses pózban akart feküdni.

Párisból Nizzaig Jean-Paul tökéletes volt és a hálókocsiban ajkán mosollyal szunnyadt. Nizzában átszálltak a déli vasútra és észak felé utaztak, a Var völgyében. Jean-Paul sűrűn jegyezte meg, milyen bájos a tájkép. Végre megérkeztek Puget-Théniersbe, anélkül, hogy Claude, a fiatalasszony, férjében a prózaiság árnyékát is fölfedezhette volna.

Itt, az Alpések között akarták tölteni mézes-heteiket és megállapodtak, hogy mingyárt másnap elmenekülnek a föld prózai lényei közül és felmennek a hegyek közé, a csúcokra, ahol megfeledezhetnek az emberi gyarlóságokról.

Már hajnalban unak indultak. Két fenyőfát tűztek ki célul: messziről két kis fekete pontnak látszottak a mélyből. A köves-sziklás talajon megérőltető volt a hegymászás és bizonyos önrálmukba került, hogy a mélyben kanyargó Var bájait ismételtén megemléssék. Az ut egyre fáradságosabb lett, mindketten izzadtak és lihegtek, ami egyáltalá-

ban nem volt költői. De azért Jean-Paul egyetlen időközökben megfordult és megjegyezte: „Bátorság, drágám, mingyárt odaérünk.“ De nem értek oda mingyárt. A kanyargós, egyre meredekebb úton a gyakorlatlan turistáknak emberfeletti nehézségekkel kellett megküzdeniök és mikor végül a fenyőfákhoz értek, kimerülten rogytak le a gyér földre.

Természetesen egy másik csucs meredezett előttük, alig félúton voltak. Minden rendes hegy így csalogatja a turistát: először csak egy emeletet mutat meg neki, s amikor az ember megmászta, akkor mutatja meg a másodikat, a nehezebbet. De van-e turista, aki megelégszik a félúttal? Claude és Jean-Paul is nekivágtak és elkecseregett, megátalkodott makacssággal másztak felfelé, míg azután újabb, többórás kimerítő hegymászás után csakugyan felértek a csúcra. Alattuk alacsonyabb felhő övezte csucok lebegtek, a Var völgyébe alig lehetett látni, olyan magasan voltak. A folyó keskeny ezüst szalagnak tűnt fel és a távolban hófedte hegycsúcsok szikráztak a napfényben. Óriási csend volt, a zaj a mélységből nem hatolhatott fel ebbe a magasságba.

De Claude és Jean-Paul nem hámlták a kilátást. Lihegtek. Claude kecsesen repeső kebellet, Jean-Paul pedig hősies igyekezettel, hogy lihegése ne legyen visszataszító. De ami a legnagyobb baj volt: szájpaddlása égett a szomjuságtól és hiába igyekezett nyelvvel megnedvesíteni ajkát, valóságosan kicserepedett a szomjuságtól. Pokolian ki-nozta a szomjuság és sehol a közelben nem látaltak patakot. De azért még uralkodott magán, mikor azt ajánlotta mosolyogva: „Talán induljunk

vissza!“

Claude beleegyezett és ezzel megindultak lefelé. Jean-Paul reménykedett, hogy utközben talál-nak patakot, de reménye hiúságos maradt. Végre Claude kiáltott fel: „Ott van néhány kunyhó, biztosan kaphatunk ott inni és enni.“ Jean-Paul boldog volt. Ruganyos léptekkel siettek a kunyhók felé. Itt várt rájuk a legkeserebb csalódás. A kunyhók teljesen elhagyatottak és üresek voltak. Az egyikben Jean-Paul egy vödört talált. És a vödörben víz volt. Szalmaszálak usztak benne és apró bogarak. Claude csaldódotlan mondotta:

— Hiába jöttünk.

— Jean-Paul vörös arccal, lihegve habozott. Egy lépést tett, hogy kövesse feleségét, de azután visszafordult:

— A fene egye meg! Nem bírom tovább! Iszom!

S mialatt Claude elképedve nézett rá, Jean-Paul nem törődve kecsességével, letérdelt a vödör mellé és mohón inni kezdte a piszkos vizet, amelyet az állatok hagytak ott. Mikor csillapította szomját, fölegyenesedett: nyaka, gallérja csurom víz volt, a mocskos lé végigcsurgott arcán. Claude elnevette magát:

— En nem találom ezt mulatságosnak, — mondta zavartan a férj.

— Induljunk hazafelé, — felelt egyszerűen Claude.

És megindultak lefelé. Lefelé a völgybe és lefelé a nem poétikus emberek közé, akiknek csztot-ták gyöngéiket, csunya szükségleteiket. Megindul-tak a völgybe és költői dicsfényüket fennhagyák a hegycsúcson...

CORSO: 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órákor

Szentivánéji álom.

Helyárak: Lei 15.—, 20.—

Sebb, csodásabb még nem volt, mint a

Shakespeare remekműve. Max Reinhardt rendezése, Mendelssohn zenéje.

Háromnyelvű felirat.

Holnap a szezon leghatalmasabb filmje: „41. brigád.“

Arad magyarsága megválasztotta képviselőit a Sf.-Gheorghe—sepsiszentgyörgyi országos magyarpárti nagygyűlésre

Előkészületek az országos nagygyűlésre — Négy aradmegyei magyar ifju képezheti ki magát modern mezőgazdává a Ciombord—csombordi gazdasági iskolában

Rövidesen ujjaalakulnak a városi és megyei altagozatok

A Magyar Párt aradi és aradmegyei tagozatának intézőbizottsága fokozott érdeklődés mellett tartotta meg dr. Parecz Béla elnöke alatt a megyei választások eredményes lezajlását követő ülését, melynek elején az elnök kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg a párttagozat elhunyt érdemtelen tagjairól, névszerint Schill Józsefről, Hacker Mórról és néhai dr. Barabás Béla özvegyéről, aki Jugoszláviában fejezte be életét, távol Aradtól, rokonai között. Az intézőbizottság állva hallgatta végig az elnöki megemlékezést.

Parecz Béla dr. elnök ezután bejelentette, hogy Konopi Kálmán közbenjárására négy hely áll rendelkezésre a Ciombord—csombordi gazdasági szakiskolában olyan aradmegyei gazdai részére, akik tovább kívánják magukat képezetni a mezőgazdasági szakismeretekben. A kitűnő gazdasági szakiskola teljesen modern felszereléssel rendelkezik mintegy 40 katasztrális hold területen és két féléves tanfolyamának tartama alatt tökéletesen elsajátíttatja hallgatóival a modern mezőgazdasági szakismereteket. Felvételhez elégséges négy elemi iskolai képzettség is, de hét elemivel rendelkező gazdai részre még inkább előnyben részesülnek. Mindazok tehát, akik részt kívánnak venni a tanfolyamokon, részletes felvilágosítást nyernek az EGE aradi irodájában, ahol egyben jelentkezni is kell.

Az elnök egyébként meleg elismerő szavakkal emlékezett meg az ülés további során Aradvármegye magyarságának példásan tevékeny és felemelő módon impozáns kötelességtudásáról, amellyel egyemberként sorakozott fel a tagozati pártvezetőség utmutatásai alapján a párt zászlaja mögött a lezajlott aradmegyei nagytanácsválasztás alkalmából. A párt reálpolitikai szempontokat követő elhatározását megfelelő eredmény is követte és ez az eredmény igazolja, hogy a pártvezetőség helyesen ismerte fel a teendőket, amidőn elhatározásával a párt szervezet eddigi súlyát csak növelte a megye politikai közéletében. Az elnöki bejelentéseket az intézőbizottság lelkes hangulatban vette tudomásul.

Abból az alkalmából, hogy az országos pártközpont értesítette az aradi tagozatot arról, hogy a kormány a párt országos nagygyűlését Sf.-Gheorghe—Sepsiszentgyörgyön szep-

tember hó 4. és 5. napjaira hivatalosan engedélyezte, körlevélben kapott felszólítást a helyi tagozat is, hogy kiküldöttével képviseltesse magát az ittelő magyarság országos nagygyűlésén. Parecz Béla dr. elnök közölte továbbá azt is, hogy az aradi és aradmegyei magyarság számarányához mérten vesz részt az országos nagygyűlésen. Az intézőbizottság az elnök javaslatára előterjesztett kiküldöttet egyhangulag elfogadta, egyben felhatalmazta az elnökséget, hogy részükre a hivatalos megbízóleveleket kiállítsa. A tagozat képviselőiben a Sf.-Gheorghe—sepsiszentgyörgyi országos nagygyűlésen dr. Parecz Béla elnök vezetésével dr. Justh János, dr. Széll Lajos, Takácsy Miklós, dr. Borsos Béla, dr. Stauber János, Konopi Kálmán, dr. Parecz György, Major Béla, Jakab Géza és

Uj attrakció?

Megnyilt Párisban a világbéke-kongresszus

Párisból jelentik: A Sorbonne dísztermében ma nyílt meg a világbéke nemzetközi irodája által egybehívott világbéke-kongresszus, amelynek védnökségét Chaumemps miniszterelnök és Herriot vállalták el. A megnyitó beszédet Delbos francia külügyminiszter tartotta. A kongresszus napirendjén szerepel az abesszin kérdés, a spanyol háború, a japán—kinai konfliktus, a gazdasági válság, Európa gazdaságpolitikai megszervezése és a frontarcok megsegítése, az ifjuság nevelése és a sajtó szerepe a béke szolgálatában. A tanácskozások hat napig fognak tartani.

Három és fél millió leit örökölt egy nyomorgó Bihar—bihari asszony Huszezer dolláros amerikai örökség

Oradea—Nagyváradról jelentik: A napokban levelet kézbesítettek Oradea—Nagyvárad város vezetésének. A levelet Biró Péter amerikai magyar irta, aki évekkel ezelőtt költözött ki egy Baranyai József nevű Oradea—nagyvárad lakossal Amerikába. Biró tudomására hozza a város vezetésének, hogy Baranyai József meghalt az amerikai Bund Brook városban és 20 ezer dolláros

életbiztosítási kötvény maradt utána, amelyet feleségére hagyott.

A város vezetősége azonnal nyomozást indított és pár nap múlva már meg is találták Baranyai Józsefnét a Bihar—biharmegyei Tinca községben, ahol nagy nélkülözések között tartotta fenn magát. A város vezetősége azonnal értesítette a szegény asszonyt, hogy közel három és fél millió leinek megfelelő dollárt örökölt.

Barbara Hutton és férje majdnem a tengerbe fullt a Lidó és Velence között — A világ leggazdagabb örökösőjének motorcsónakja teltordult a viharban —

Velencéből jelentik: Könnyen végzetessé válható baleset érte a Lidó és Velence között a világ leggazdagabb örökösőjét, Barbara Huttont, aki néhány évvel ezelőtt ment férjhez gróf Rewentlow-hoz. A dúsgazdag amerikai asszony férjével együtt már Budapesten is járt, ahol az előkelő körökben számos ismerősük van.

A fiatal pár a Lidón tölti a nyarat és tegnap beszálltak híres motorcsónakukba, hogy Velencébe menjenek. Ez a motorcsónak egyik nyári nevezetessége Velencének, olyan szép és olyan pompás kiállítású, hogy mindenki megcsodálja. A grófné férje és egy barátjuk társaságában indult utnak, elindulásuk után néhány pillanattal azonban hirtelen forrószél keletkezett. A gondolkodás és egyéb közlekedési alkalmatlanságok ijedten menekültek biztos kikötőbe az orkán elől, azonban számos gondola felfordult.

Barbara Hutton és társaságának motorcsónakja egy darabig dacolt a viharral és a hullámokkal, gróf Rewentlow maga ült a kormányánál és mindent megkísérelt, hogy visszajusson a biztos lidói kikötőbe. Ez azonban leg-

nagyobb fáradozására sem sikerült és a hatalmas motorcsónak felborult, az utasok valamennyien a vízbe estek és a motorcsónakba kapaszkodva igyekeztek magukat a felszínre tartani.

A lidói kikötőből észrevették a szerencsétlenséget, nyomban értesítették a tüzoltókat és a mentőket. A tüzoltók néhány perc alatt a helyszínen termettek óriási motorcsónakjukkal s kimentették a vízből az életveszélyben forgó házaspárt és barátjukat. A mentők első segélyben részesítették őket. Egyiküknek sem történt különösebb baja.

Amikor Barbara Huttont csuronvizezen partra tették a Lidón, kijelentette, hogy egy pillanatig sem érzett félelmet. Az előkelő házaspárt számosan üdvözölték szerencsés megmenekülése alkalmából.

URANIA 5, 7.15 és 9.30

1. soros helyárak!

F. COOPER: „Az utolsó mohikán”

páratlanul lebilincselő és kivételesen szép filmalkotás. Igazán mas! Hős est

Henry Wikoxon és Rudolph Scott.

Elvesztette emlékezőtehetségét a Timisoara—temesvári posta főpénztárosa

A fővárosba érkezett hamis 280 ezer lei ügye még mindig nem tisztázódott

Timisoara—Temesvárról jelentik: Pár nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról, hogy a fővárosba irányított pénzküldeményekbe ismeretlen körülmények között 280.000 lei hamis pénz került. A lefolytatott vizsgálat teljesen tisztázta Hoffer Miklós Timisoara—temesvári pénztáros helyzetét. Hoffert azonban a vizsgálat annyira megrendítette, hogy a pénztáros idegei felmondták a szolgálatot és azt hangoztatta, hogy véget vet életének és szombaton eltűnt lakásáról. Kétségbeesett családja kerestetni kezdte, míg végre vasárnap este egyik barátja a belvárosban megtalálta és hazavitte. Hoffer Miklós a súlyos idegkimerültség miatt elvesztette emlékezőtehetségét. A posta igazgatósága Hoffert egészsége helyreállítása céljából hosszabb betegszabadságra küldte.

„Ezért akarja hát Japán Észak-Kínát elfoglalni!”

Néhány igaz anekdóta és Seeckt vezérezredes egy mindent megmagyarázó nyilatkozata

Irtja: JULES SAUERWEIN

Három éve történt Sinkingben, egy mandzsui étteremben. A kínai, akivel ebédeltem, különösen ideges volt.

— Ah, ezek a „geták”, ezek az utálatos facipők! — kiáltott fel kínai barátom. — Hallja, hogy kopognak a kövezeten? Már megint egy japán közeledik. És tudja, még ha cipőben vannak is, úgy kopognak a sarukkal, hogy ötven méterről meg lehet ismerni őket.

— Nézze csak meg azt, aki most belép — folytatta — kínai módra van öltözve. Mindenáron kínainak akar tetszeni. Ostoba, hogy ilyen képzel magában. Látja, most köszön egy ismerősének és látja, önkénytelenül is mélyen meghajlik derékban és kezeit kinyújtja térde felé. Sok-sok évre lenne szüksége ahhoz, hogy megtanuljon kínai módra köszönni.

— Most, látja, leül — figyelmeztetett kínai barátom halkán. — Mint láthatja, önkénytelenül is nyomban keresztbe rakja lábát a szék alatt, mint ha a földre akarna kuporodni. Valahányszor a japán hatóságok kémekek akarnak kiképezni Kína számára, ide küldik őket Mandzsuriába tanulni. Sikerül is kifogástalanul megtanulni dialektusainkat. Három dolog van, amit azonban nem tudnak elsajátítani és ez: a cipőbenjárás, továbbá, hogy köszönéskor ne hajoljanak meg, mélyen, derékban, végül, hogy lábuk keresztbe vetése nélkül üljenek a széken.

Jó katona a kínai?

Nem tudtam ellentmondani a fiatal hazafinak, de szerettem volna egy kis lélektani kísérletet végezni.

— Van azonban valami, amit a japánoknak nem kell megtanulniuk és ez a halálmegevető bátorság, — mondtam — hogy van az, hogy maguk, kínaiak szintén megvetik a halált, de azért mégis olyan rossz katonák?

— Ön a dolog velejére tapint, — felelte kínai barátom nagy izgalommal. — Diáktársaimmal sokat gondolkodtunk ezen. Távol áll tőlünk, hogy lebecsüljük azt a nemeslelkűséget, amely a japán katonát annyira jellemzi. És ha egyszer meg kell halni, ha nincsen más mód elkerülni a halált, nálunk is a legalacsonyabb sorsban lévő ember is sztoikus nyugalommal néz szembe a véggel. A halálraitéltnek a szeme sem rebben.

— Ez igaz, — jegyeztem meg. — Emlékszem, hogy 1927-ben minden reggel hotelem ablakai alatt vezették el a halálraitéltet, akiket Csang-Csolin marsall parancsára lefejezni vittek. Jókedvűen daloltak és kedves szavakat váltottak a járőrökkel.

— És látja, ugyanezek az emberek, ha katonaruhába öltöztetik őket és a csatamezőre kerülnek, futás közben még a ruhájukat is eldobják. Hogyan lehet megmagyarázni ezt a képtelenséget, amely a japánok megvetését váltja ki? Ugy van, hogy mi nem vagyunk nemzet: mi kultúra vagyunk! Sok-sokezer éven át mindig arra tanítottak, hogy a katonáskodás a legutolsó mesterség és ezt a véleményünket csak megerősítette az, hogy általában úgy tűnt fel nekünk, mintha fosztogató kegyetlen banditák volnának. Nemzeti öntudatra kell ébrednünk és türelmes fegyelmezzéssel vissza kell adnunk a katonáskodás méltóságát.

— Hogy ezen a fejlődésen átmenjünk, még egy értékes segítő társra számíthatunk: a veszedelemre! Idáig, valahányszor idegen népek megtámadták minket, végül mindenestül elmerültek a kínai óceánban. A mongolok, a mandzsuk egymásután uralomra jutottak, de hullámaink elnyelték őket és eltűntek 400 milliós népünk tömegében. Most azonban másképp áll a dolog. Azután, hogy erőszakosan elfoglalták Korea után Mandzsuriát is, a japánok megszóllaltatták a vészharangot, amellyel szemben nem lehetünk érzéketlenek, bármilyen lusták vagyunkj egyébként. Jöjjön vissza 10 év múlva Kínába és új országot fog itt találni.

Ezt mondta nekem a fiatal kínai diák a legtisztább francia nyelven, olyan ékesszólással, amelyet sohasem fogok elfelejteni. Ezt azonban a japánok is éppen olyan jól tudják, mint ők.

Három év múlt meg csak el 1934 óta, amikor Mandzsuria már jó úton volt afelé, hogy egyrészt civilizálják, másrészt a japán katonaság és hivatalnoksereg hübérigába hajtsa. Három év egyetlen nap csupán Kína sokezeréves történetében.

Ez a nap azonban zsufolt nap volt. Kína ma sokkal erősebb, mint akkor volt, amikor gyenge és bizonytalan eszközökkel hiába próbálta megvédeni Mandzsuriát.

Amit Seeckt vezérezredes mondott nekem

Röviddel halála előtt egy kis német városkában véletlenül találkoztam Seeckt vezérezredessel. Hosszasan elbeszélgettünk Kínáról, ahol ő esztendőkönn át a kínai hadsereg újjászervezését vezette.

— Valamikor joggal lehetett mondaní, hogy tíz kínai katona nem ér fel egy jó japán vagy európai katonával — jegyezte meg előttem a Reichswehr hajdani főparancsnoka. — Most már elneheztünk odáig, hogy a tízes számot öttel cseréljük fel, ami már nagy eredmény!

— A legnagyobb baj az, hogy a szellemi képzés, amely a kínai diákok hazafiasságának az alapja, ismeretlen fogalom a közkatona előtt, akiket a parasztok sorából toboroznak és akik őseiktől azt a meggyőződést örökölték, hogy ez a foglalkozás csupán abból áll, hogy fosztogassanak és elkerüljék azt, hogy megöljék őket.

— Kénytelenek voltunk egészen új osztályt alkotni: ügyes altiszteket kiképezni, akik megértik, hogy mi a hazafias kötelesség. A legjobb eszköz, amit találhattunk ehhez, az volt, hogy a serpenyőbe vetettük a japán-gyűlöletet. „Meghalni a hazáért” — ezt a fogalmat kínai katonákkal megértetni nagyon nehéz dolog lenne. De kockára tenni az életet azért, hogy a japánokat elkeressék, ez már olyan fogalom, amely hozzáférhető a tömegek számára is.

Ezeket mondta nekem Seeckt vezérezredes. A következő napok meg fogják mutatni, hogy az utolsó évek során milyen fejlődésen ment át Kína. Ha Kína akarja, őt katonát állíthat minden japán katonával szembe. Ezek szerint, ha Seeckt tapasztalatainak hinni lehet, a két hadsereg erceje

Keresse fel régi cégét újjáalakítva

Elv a régi:

Legjobbat

— leg-

olcsóbban

Alapítva: 1860.

KOZMA LAJOS

kalap — urdivat

Budapest. IV. Károly-körút 3. saroktűzet.

ra fontos táviratokat biztak. A küldönc előtt egyszerre kozák járőr tűnt fel. Hadifogságba esni becstelenség Japánban és halálbüntetés jár vele. Különbösen is elképzelhetetlen lenne, hogy japán katona olyan fontos parancsokat az ellenség kezére juttasson, amilyeneket ez a küldönc vitt magával.

Szerencsére, a kozákok még nem vették észre a japán gyalogost. Villámgyorsan a földre vetette magát, kirántotta bajonettjét és harakirit követett el. Feltárt hasába, kiomló belei közé rejtette a táviratokat...

Amikor a kozák járőr arra a helyre ért, az orosz katonák csak egy felvágott hasú japán katonát láttak maguk előtt. Ügyet sem vetettek holttestre: tovább lovagoltak. Valamivel később az előnyomuló japánok ráakadtak a halottra. Egyetlen pillantás elég volt nekik ahhoz, hogy a dráma teljes lefolyását megérték.

Még aznap este a halott katona lelkét káplárrá nevezték ki. Azóta szabályos időközökben állandóan előlép. E pillanatban lelke már tábornoki rangot visel. Valahányszor ujoncokat vezetnek ez elé a megrendítő relikvia elé, felhangzik a tiszt ajkán:

— Katonák, ez az egyetlen hely, ahol szabad sírnokot...

Más, ilyen megrendítő történeteket is mesélhetnék. A japán katona nem változott az első európai flottatüntetés óta, amióta a halálraitélt özszeesküvők az idegen admirálisoktól azt az egyetlen kegyet kérték, hogy lefejezés helyett engedjék meg nekik, hogy maguk vágják fel a ha-

NE MULASSZA EL!!!

VEGYEN HEGEDUS NYAKKENDŐT!!!

Hegedüs üzletek: Budapest

IV. VACI-UCCA 9.

IV. KOSSUTH LAJOS U. 6. VI. BAROS-TÉR 18.

VIII. NÉPSZINHÁZ UCCA 21.

Saját nyakkendőszelyem szövőgyár.

Ha az Aradi Közlöny-re hivatkozik 10% engedmény.

egyenlő, hiszen hadianyagban nem lesz hiány. Nagy előny lesz viszont Kína számára az ellenségnek az a kényyszerűsége, hogy távol hazája földjétől, veszedelmes egészségügyi viszonyok között ellenséges, lázongó lakosság közepette harcoljon. Óriási erőmegfeszítésre lesz azonban szüksége Kínának, ha tényleg szakítani akar a sokszázéves nemtörődomséggel és a többi rossz szokással.

Vajon mi lehet az erkölcsi értéke azoknak a tábornokoknak és tiszteknek, akiknek tulnyomó többségét a polgárháborúk állították csak helyükre? Majd meglátjuk.

A halott közkatona lelkét tábornokká léptetik elő

A japánok részéről minden erkölcsi erő felsorakozott már. A hősiesség a japánok evangéliuma.

Nem messze Tokiótól van egy kaszánya, amelynek egy elszigetelt és jól őrzött szobájában üvegszekrény áll. Csak ritkán tárul fel ennek a szobának az ajtaja és ilyenkor, aki belép, olyan mélyen meghajol, mintha csak oltár előtt állana. Hosszu felirat függ az üvegszekrény fölött, belül pedig véres papírok láthatók.

Íme a történet:

Az orosz-japán háboruban egy japán katoná-

sukat, ahogy azt az ősi szokások megkövetelik.

Miután, ha jól tudom, vagy negyvenen voltak, ez az önfeláldozás majdnem két óra hosszat tartott. A halálraitélt az utolsó emberig buzdították és lelkesítették a tömeget. Lelkiükre kötötték, hogy sohse felejsék el ezt a látványt és álljanak bosszút a kegyetlen hódítók fölött.

Az elkerülhetetlen háború

Ezt a történetet szóról szóra megtanítatják minden japán iskolában. Tokióban, Kobéban és Osakában vannak szocialisták, sőt kommunisták is, akiknek a hitvallása egészen más, de ezeknek a felfogása sem tér el ezekben a kérdésekben a nagy többség felfogásától. Japán, aki egyenruhát hord és akit át-meg-átítottak ezek az eszmék, kész a legnagyobb áldozatokra. Ezt a legutóbbi mandzsuriai hadjárat idején mindnyájan láthattuk.

Abban a háboruban, amely esetleg már holnap komolyan kezdődik japán részről, a bátorságon kívül egy nagy erkölcsi erő is érvényesülni fog és pedig az a meggyőződés, hogy erre a háborúra szükség van és nem tür halasztást, ez a pillanat minden kétséget kizáróan igen kedvező.

Képzeli magunkat egy vezető japán államférfi helyébe. Ő azt mondhatja magában:

— Borzalmas dolog van készülöben. Kína szerzeddik és kezd egyre erősebbé válni. Lehet, hogy

alig néhány év múlva 400 millió felfegyverzett és fegyelmezett kinaival állunk majd szemben. Nagyszerűen segítkezik majd neki az az ötvenmillió koreai és mandzsu, akik gyűlölnék minket. Amerika és Európa pénzzel és felszereléssel látja majd el őket, mert tulságosan erősnek tartanak már minket. Sőt, mi több, féltelmes szövetségesük lesz a 170 milliós Szovjetország.

— Ma még, mint azt az Amur-szigetek esetében láttuk, Szovjetország gyengének érzi magát. Fél tőlünk és fél a hitleri Németországtól, valamint a fasiszta Olaszországtól. Európa, amelyet teljesen leköt a spanyol polgárháború, nem segíthet Kína segítségére. Amerika, amelyet gazdasági válság rázkódtat meg, sohasem fog hadiflottát, még kevésbé hadsereget küldeni Kelet-Ázsiába. A pillanat kedvező: induljunk meg még ma, mert holnap talán már késő lesz!

Van természetesen egy eset, de csak egyetlen egy eset, amikor Japán lemondana erről a háborúról, amely mindenképpen nagy ember- és pénzáldozatot jelentene. Ez az eset lenne, ha az északi tartományok birtoklását, vagy legalább ellenőrzését ellenségeskedések nélkül átengedné neki a kínai kormány, hogy azután ezek a tartományok, úgy mint Mandzsúria is, biztos lábvetést biztosítsanak a kontinensen, egyben pedig elválasszák Szovjet-Szibériát egy ütköző állammal a kínai központi államtól.

Ebben az esetben Japán lemondana a háborúról. Ez az oka annak, hogy a Nankingnak küldött ultimátum olyan naiv, amikor azzal az átlátszó követeléssel lépett elő, hogy a kínai központi kormány ne avatkozzék bele az északi tartományokkal folytatott tárgyalásokba, és a kínai hadsereg tartsa távol magát az északi tartományoktól.

Most azonban ugylátszik, hogy Csangkaisek komolyan megmakacsolta magát.

Szelvény.

- 1 díszes üveg
kőlniviz,
- vagy
- 1 szép
diszszekendő,
- vagy
- 1 színes
M.D.Cs. csavarirón

Használja ki

az augusztusi olcsó budapesti utazás lehetőségét!

Jöjjön be áruházunkba és hozza be ezt a szelvényt, ennek ellenében egy szép reklám-émléktárgyat szolgáltatunk ki.

Áruházunkban mindent egyhelyen talál meg amire csak szüksége lehet és a legkényelmesebben vásárolhat, mert csomagjait szállodájába vagy lakására szállítjuk.

**MAGYAR
DIVATCSARNOK**
BUDAPEST, VII, RAKÓCZI-ÚT 72-74.

A halott város

Ötszáz fiatal leánnyal akarják felébreszteni

csodálatos dermedtségéből Canberrát, Ausztrália fővárosát

Canberrából jelentik: Canberra Ausztrália fővárosa, de ezt nem sokan tudják. Az emberek általában Melbournet és Sydneyt ismerik, az ötödik kontinens e két világvárosát. Most arról van szó, hogy

ötszáz görült hoznak a városba, hogy életet varázsoljanak belé

és megalapítsák hirnevét.

Ez év tavaszán volt 25 éve, hogy Canberrát felépítették. Csinos hivatalnokházakat, hatalmas középületeket emeltek, mert

az ausztrálialaknak az volt a becsvágyuk,
hogy felülmulják Washington.

Kevés városhoz fűztek annyi reményt annak idején, mint Canberrához, de alig van város, amelyben ily nagyot csalódtak volna az emberek.

Canberra fejlődése sehogy sem akart amerikai mérteteket ölteni és ma

összesen 6120 ember lakik Ausztrália fővárosában.

Meszerü óriási építmények és ezek között elszórtan néhányszáz ember; így fest Ausztrália székhelye. A hivatalnokok, akiket idehelyeznek, számolják a napokat, amikor újból leváltják őket, mert hiszen rémes az élet ebben az impulzus és ritmus nélküli városban.

Először arra gondoltak, hogy a világháború az oka, de az évek multak és Canberra halott város maradt. 1927-ben újabb kísérletet csináltak. Nagy pompával avatták fel az új parlamenti épületet és az ország minden részéből összesereglettek a vendégek. Néhány

Megalakult Paraguay új kormánya

Assuncionból jelentik: Paraguay köztársaság új kormánya a következőképpen alakult meg: külügyminiszter: Baez, belügyminiszter Paredes őrnagy, pénzügyminiszter Presarra, igazságügyi és közmunkaügyi miniszter Argana, földművelésügyi, hadügyi, tengerészeti, gyarmatügyi miniszter Ajama, közegészségügyi miniszter Buengerajni.

napig tartott azonban csak a mesterségesen felkorbácsolt élet, azután maradt minden a régiben. A város tovább aludta különös álmát. Canberra az a város, amelynek

van egyeteme, de az egyetemen nem tanul senki, van pompás igazságügyi palotája, de itt senki sem perel, kabarékat nyitottak, de azok kénytelenek voltak rövid időn belül bezárni kapujukat, mert nem akadt közönség.

A hivatalnokok nagyjából agglégények voltak, de nem akadt önálló nő, aki letelepedett volna a városban. A házassági jutalmak se hatottak és így a látogatóra nyomasztóan hat a remek épületekkel ékeskedő, kihalt főváros.

Azután arra az ötletre jutottak az ausztráliaiak, hogy amerikai mintára propaganda-hadjáratot indítsanak a főváros érdekében. Összegyűjtöttek néhány kiváló reklámszakembert, konzorciumot alapítottak, de minden hiábavaló volt, Canberra aludt tovább.

Már sorsára akarták hagyni, amikor azután erőlyesen a sarkára állt Canberra polgármestere. E bölcs férfi rájött arra, hogy a bajon csak az örök asszonyiség segíthet. És így a gyenge nemhez fordult segítségért. Ennek köszönhető, hogy Ausztrália fővárosában felállítanak most egy — háztartási iskolát. Ötszáz fiatal leányt képeznek ki ebben az iskolában teljesen ingyen és az a cél, hogy az ötszáz importált fiatal leány új életet önt majd a halott városba, arra számítanak, hogy

nevetésükkel és fecsegésükkel, női bájjukkal és szépségükkel felébresztik álmából a halott várost.

Az ötszáz leány feladatának körébe tarozik az is, hogy a lehetőség szerint férjhez menjen ötszáz elsavanyodott canberrai agglégényhez és így talán sikerül életrecsókolni álmából Canberrát: az alvó Csipkerózsát.

Tévedésből agyonlőtték a detektívek egy szegedi mérnök feleségét Sao-Paoloban

— Rózsa Endréne udvarlói elől pénccszekrénybe zárta magát —

Sao-Paoloból jelentik: Évekkel ezelőtt Rózsa Endre szegedi gépészmérnök rájött, hogy a dél-amerikai kávéfelesleget miképpen lehetne hasznosítani. Egy santosi gyarmatárú cég ki is vitette Rózsát, aki feleségével Sao-Paoloban telepedett le és ott rövid idő alatt nagy vagyonra tett szert.

Röviddel utóbb a fiatal, alig 35 éves mérnök észrevette, hogy több spanyol fiatalember szemeltetett a feleségére. Heteken át nagy aggodalomban élt, mert a spanyolok már az erőszakhoz is folyamodtak, hogy a szép asszony közelébe férközhessenek. Rózsának a múlt hónap vége felé Santosba kellett utaznia és feleségét egyedül hagyta néger szolgájával.

Aznap éjszaka a néger észrevette, hogy gyanus alakok settenkednek a ház körül és ő ezt rögtön telefonon jelentette a rendőrségnek, ahonnan detektíveket kért. A fiatalasszony ezalatt egy régi pénccszekrényben rejtőzött el, amit a néger rázárt.

Röviddel ezután megérkeztek a detektívek, akik meglepték a négyfőnyi társaságot, akik menekülni igyekeztek. Több revolverlövés dördült el, három elmenekült, egyik holtan maradt a helyszínen.

A detektívek átkutatták a házat és ekkor halották meg, hogy a pénccszekrény ajtaját beülről ütögetik. Abban a tudatban, hogy merénylő menekült oda, a detektívek sortűzet bocsájtottak a pénccszekrényre, amit csak akkor hagytak abba, amikor már a szekrényből vércsíkok kezdtek folydogálni.

A baltákkal felfeszített pénccszekrényből azután holtan bukott ki a magyar mérnök felesége. Mire a mérnök repülőgépen megérkezett, Rózsánét már el is temették a sao-paolói temetőben. A sao-paolói rendőrség a detektívek ellen megindította a vizsgálatot. A magyarok körében igen nagy a felháborodás és követelik, hogy a bíróság súlyos büntetésben részesítse a fiatal magyar asszony gyilkosait.

SELECT: d. u. 5 órától folytatódólagosan

CENTRAL (kert) este 9 $\frac{1}{2}$ órakor

Kettős premier műsor!

I. *Harc a tenger alatt.*

Exotikus film. Somersét Maugham novellája nyomán. Főszereplői: Humphrey Bogart, Margaret Lindsay, Donald Woods

II. *Szerelemért élek . . .*

Főszerepben: DOLORES DEL RIO.
Háromnyelvű felirat. Helyárak 15 és 21 lei

H I R E K

**Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:**

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

Vérengző halacskák

Mint eddig megállapítani sikerült, a párisi világkiállításnak legtöbb látogatója a Jena-híd közelében felépített akváriumnak volt. Most történt először Európában, hogy élő állapotban bemutatják a ragadozóhalak egyik legérdekesebbikét: a piranhát, amely az Amazon folyóban már számtalan esetben több emberáldozatot is követelt.

A halak bemutatása a legnagyobb szenzáció erejével bír. Az érdem a németországi Grimm-fivéreké, akik már évek óta az Amazon környékén élnek és most ők voltak azok, akik vállalták a lehetetlennek látszó tervet és néhány jól kifejlesztett halat a párisi világkiállítás rendelkezésére bocsátottak.

Az emberevő halak szállítása igen érdekes körülmények között ment végbe. Először vonat, később repülőgépen tették meg az utat, olyképpen, hogy a hatalmas üvegmedencét, melyben a Grimm-fivérek a halakat szállították, ugyancsak üvegtalpal választották ketté, nehogy a halak egymást rálják fel. A Grimm-fivérek bevallása szerint ugyanis az arasznyi piranha nemcsak a legvérengzőbb, hanem a legdühösebb állat is, amely éhsége folytán, amennyiben a folyóban eleséget nem talál, kiveti magát a partra és a körülötte lévő élőlényt szájjával megragadva, visszaurkít a vízbe. Megtörtént, hogy egy, az Amazon partján gyanútlanul sétáló hölgyet két piranha támadott meg, a hölgy először csodálkozva nézte a földön ficánkoló halakat, sőt mulatott rajtuk, de pár pillanattal később annál nagyobb volt rémülete, amikor a piranha egyiké két újat többől leharapta. Mintha csak valami éles acélpengével vágta volna el. Ez nem legenda, jelentette ki a Grimm-fivérek egyiké, hanem valóság. A halak különös szokását ismerve, éppen ezért a párisi világkiállításán elhelyezett üvegmedencét sűrű dróthálóval fedték be, nehogy a piranha kivesse magát a medencéből és a látogatók egyikének füleit vagy orrát leharapassa. Nem kell csodálkoznunk tehát, hogy a piranha, ez a ragadozó, emberevő hal a párisi világkiállítás szenzációja lett, másik rokonával, a légyrevadászó hallal együtt, amely ugyancsak különös szokásokkal rendelkezik. A légyrevadászó hal ugyanis ha a folyó vize felett lengedező fűszálon legyet vesz észre, úgy vízcsöppet lövel a légy felé, amit hihetetlen pontossággal el is talál, úgy, hogy a vízcsöpp-lövedékkel együtt a folyóba hulló légy a hal martaléka lesz.

A harmadik hal-érdekesség az ugynevezett pterois politans, egy zebamódra csikozott hal, a mely bizonyos testrészein átlátszó. A hal ára páronként 9000 frank.

Mind ezek a különös lények a Grimm-testvérek közreműködésének köszönhetőek, aki fáradságot s pénzt nem kimélve juttatták el őket a párisi világkiállításra.

— Román katonai küldöttség a török hadgyakorlatokon. Sztambulból jelentik: A román katonai küldöttség, amely megtekinti a török hadsereg nagygyakorlatait, ma megérkezett Sztambulba. A küldöttséget Sichițiu tábornok, vezérkari főnök vezeti és abban Iacobici tábornok, Seftlea ezredes és Ion Gheorghe alezredes, ankarai román katonai attasé vesznek részt. A küldöttséget az állomáson Asim tábornok, vezérkari főnökhelyettes, Sztambul város katonai parancsnoka, több előkelő személyiség, valamint a román követség tagjai fogadták. Katonai diszfelvonulás után a zenekar a román és török himnuszot intonálta, majd a küldöttség tagjai a Palace szállodába hajtottak.

— Felmondták a román-norvég fizetési egyezményt. Bucurestiből jelentik: A Banca Națională közli az érdekeltekkel, hogy Norvégiával a fizetési egyezményt felmondták és a norvégiai export ellenértékét a Banca Națională engedményezték szabad devizákban.

— Szigorúan ellenőrzik a vasárnapi munkaszünetet. Bucurestiből jelentik: A munkakamarák és a szakszervezeti szindikátusok intervenciája következtében, a munkaügyi minisztérium közbenjárt a belügyminisztérium és igazságügyminisztériumnál, valamint a munkafelügyelőségeknel, hogy a vasárnapi munkaszünetet a legszigorúbban ellenőrzik és a törvény rendelkezései ellen vétőket a legszigorúbban megbüntessék.

— 40.000 vagon gabonát vásárol tőlünk Belgium. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma ülést tart, amelyen napirendre kerül a Németországba irányuló gabonakivitel kérdésének megvitatása. Ugyancsak a gazdasági bizottság fogja letárgyalni a Belgium felé irányuló gabonakivitel kérdését is. Belgium ugyanis 40 ezer vagon gabonát akar vásárolni Romániától.

— Bocu Sever Lipova—Lippa polgármestere. Lipova—Lippáról jelentik: Az újonnan megválasztott képviselőtestület szombaton tartotta meg Popovicu Epaminand, a vármegyei kiküldött jelenlétében, a Lipova—lippai főszoftgábiró elnökle mellett alakuló közgyűlést. Polgármesterek egyhanguan Bocu Sever volt banat-bánati kormányzót választották, polgármesternhelyettes lett Ingerl Alajos, a pénzügyi bizottság tagjai Arm Gyula, Grünwald János és Moise Irimie.

— Tízmillió alaptőkéjű belöldi filmtársaság alakul. Bucurestiből jelentik: A Tempo jelentése szerint tegnap több filmszakértő érkezett az országra, akik tanulmányozzák, hogy milyen feltételek mellett lehetne megkezdni Romániában a filmgyártást. A filmszakértők a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a lehetőségekről és kijelentették, hogy 10 millió alaptőkével részvénytársaság alakul.

Ujsághirdetéstán

Bécsből jelentik: A következő tanévtől kezdve a bécsi kereskedelmi akadémiákon külön tantárgyként fogják tanítani az ujsághirdetést. Az új tanterv szerint ezt a tantárgyat napilapok aktuális számainak bemutatásával és magyarázatával kapcsolatban fogják előadni. A kereskedelmi akadémiák új tantárgyának a bevezetése a bécsi kereskedelmi kamara sürgősségére történt, amely elsőrangú fontosságot tulajdonít az ujsághirdetéstán oktatásának.

— Felhőszakadás Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Tegnap reggel felhőszakadás volt a fővárosban, aminek következtében árvíz keletkezett az alacsonyabban fekvő városrészekben.

Uborka elfőzéséhez kipróbált borecet

nagyban és kicsinyben kapható: 4088

„VINOTET”

Aradnegyhatik Szőlősgazdák Borecetgyártó Szövetkezet, Cioșca-ucca 1. sz. — Telefon: 10-64.

— Autókarambol Rovine—Pécskán. Rovine—Pécskáról jelentik: Könnyen végzetessé válható autókarambol történt Rovine—Pécska községben. Imbuzeanu Eugen rovinei főbíró sofőrje az autót az állomás felé vezette és a volt gazdasági iskola előtt egymásután négy parasztszekér haladt. A sofőr szabályosan túlkölt és előzni akart, mikor az egyik gazdálkodó, Galu Ioan az egyik ucca felé letért. Az autó és a parasztszekér összeütközött, melynek következtében az autó károszeriája teljesen összetört. A sofőr és a mellette ülő forgalmi-csendőr az üvegszilánkoktól kisebb sérüléseket szenvedtek.

— Német tengerészek szigorított „kimenője”. Berlinből jelentik: A német tengerészeti hivatalos közlöny rendelkezést közöl, amely szerint bármely német tengerészt, aki több mint 24 órát marad távol hajójától engedély nélkül, kémgyanusnak minősítenek és elrendelik körözését.

Taipraesett

— Uram, önnek, sajnos, öröklött betegsége van.

— Uuagy...? Akkor sziveskedjék doktor ur, a számlát a papának küldeni...

Koponyatőrrel szállítottak kórházba egy targulmuresi futballistát

Egy chji játékos vágta fejbe egy kődarabbal

Tg.-Mureș—Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap délután a Mureșul és a Chji—kolozsvári Victoria futballcsapat mérkőzésén botrány keletkezett. Pop III. Victoria-játékos egy követ fejbevágta Szász János Mureșul-játékost, aki összeesett és akit koponyatőrrel szállítottak be a Czakószanatóriumba. A közönség olyan fenyegető magatartást tanúsított a Victoria játékosai ellen, hogy azok a rendőrök sorafta között hagyták el a pályát. A mérkőzés eredménye — mint azt tegnap megírtuk — 3:2 (2:1) volt a Mureșul javára.

— Hurkot vetett felesége nyakába. Bucurestiből jelentik: Nem mindennapos botrány színhely volt a Vizante-ucca 23. számú bérház, ahol Nitulescu Ioan és felesége összeverekedtek egymással, amelynek során a férj hurkot kötött felesége nyakára és fojtogatni kezdte. Az asszony kétségbeesett kiáltására összeszaladtak a szomszédok, hogy kiszabadítsák az asszonyt szorongatott helyzetéből, de addigra a hurok már annyira összeszorult a nyakán, hogy haldokolva szállították a kórházba.

— Házasság. Pucșok Loncyka és Kövess Jenő f. hó 17-én házasságot kötöttek. Tanuk voltak: Stoica Iuliu ny. pénzügyi főinspektor és Quișini Pál szőlőbirtokos.

— Sikerült vendiák-találkozó. Szombaton a Lido-vendéglő kerthelyiségében rendezték meg az aradi vendiákok harmadik találkozójukat. Kellemes meglepetést keltett, hogy a régi tanítványai körében megjelent Strojny tanár is, aki a késő éjeli órákig szórakozott a vendiákok körében. Az összegyűltek nagy örömmel üdvözölték Röder János vegyész-mérnököt is, aki családjával érkezett a találkozóra. A hangulatos társasvácsorára keretében régi diákcinyeket és iskolai emlékeket elevenítettek fel az öregdiákok. A hangulatos beszélgetés során elhatározták, hogy két hét múlva ismét megrendezik a találkozót. A régi diáktársakat, akik erre az összejövetelre nem tudtak előjönni, a napilapok útján fogják tájékoztatni az újabb találkozó pontos időpontjáról. Ez alkalommal értesítést is küldtek dr. Austerweil Géza régi osztálytársnak is, aki Aradról Párisba költözött. A vendiákok hangulatos találkozója a hajnali órákban ért véget.

— Csomagtolvajt keresnek Aradon. A Schwarz Simon és Fia rövidáru nagykereskedő cég ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a cég kocsijáról a Brătianu-uccai postaépület kapualjában 4000 lei értékű csomagot lopott el. A tettes kézrekerítésére nyomozást vezetett be a rendőrség.

„Londonban, hej...”

Londonban most meghalt egy Arthur Lissa nevű mecénás, aki egész életén keresztül támogatta a művészetet. Végrendeletében úgy intézkedett, hogy egész vagyonát, 35.000 fontot, az állásnélküli színészek és színésznők között oszták fel.

— Eltűnt aradi diák. Ma délelőtt bejelentették az aradi rendőrségnek, hogy Baticu Gheorghe 16 éves diák két nappal ezelőtt eltűnt szüleinek General Coanda-ucca 38. szám alatti lakásáról. Az eltűnt diák felkutatására vizsgálatot indított a rendőrség.

— Borzalmas vihar Rimini környékén. Rómából jelentik: Rimini környékén tegnap óriási vihar tombolt, amely hat házat a tengerparton valószínűleg elseper, míg 33 ház erősen megrongálódott. Négy gyermeket holtan húztak ki a romok alól. Az egész vidéken megbénult a forgalom.

— A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorrra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Az orvosok ajánlják.

— Ügyészégi hírek. Megírtuk, hogy az aradi rendőrség bünygyi osztályának detektívjei elfogták Körösi Elemér rovoimultu betörőt, aki az utóbbi napokban több betörést követett el Aradon. A vizsgáló bünyös kihallgatását ma délelőtt befejezték a rendőrségen és ezért még a déli órákban az ügyészre kísérték át. — Ugyancsak átkísérték az ügyészre Mocsai István veszedelmes nemzetközi vasúti sebtolvajt is, aki — mint ismeretes — szombaton este az aradi pályaudvaron Pásztor Sámuel aradi lakos zsebéből kilopta annak pénztárcáját.

Krishnamurti igazsága

Harmadik napja foglalkoznak Arad újságjai Krishnamurti személyével. Valószínűleg nem minden ok nélkül történik ez. Talán azért, hogy megismerjék itt Aradon azok, akik még nem ismerik, azok is, akik vádolják és azok is, akik könnyen elhiszik azokat a vádakokat, amelyeket Krishnamurti-ről kovácsoltak. Krishnamurti tanítása a megértés, nem emel válaszfalakat nemzetek és vallások között. Lelki felszabadulást hirdet nemzeti és felekezeti különbség nélkül.

Grünberger Salamon nem Krishnamurti apja. Krishnamurti Indiának Madanapalle nevű városában, a madrafi kormányzásban született. Családi neve Jiddu, azonban a délindiai bráhmínok szokásainak megfelelően nem a családi, hanem a keresztnévén nevezik. Keresztnéve Krishnamurti.

Délindiában az a szokás, hogy a nyolcadik fiúgyermeket az istenség egyik megtestesülésének, Krisnának tisztelgetve nevezik el, aki szintén nyolcadik gyermek volt.

Krishnamurti apja Jiddu Naraniah orthodox brahmin volt, az angol kormányzásnak adóhivatali alkalmazottja. Anyja meghalt, amikor ő még kis fiú volt. Apja Naraniah sok éven át teozófiai tag volt s mikor a kormányzósági szolgálatról visszavonult, dr. Annie Besant, a Teozófiai Társulat elnöke meghívta, hogy vegyen részt abban a munkában, amely a társulat központjában a Madras melletti Adyarban folyik. Adyarban négy fiával együtt le is telepedett. 1909-ben röviddel azután, hogy Naraniahnak adyari tartózkodása kezdetét vette, két fia, Krishnamurti és öccse, Nityananda különösen felkeltette Dr. Annie Besantnak és munkatársának C. W. Leadbeaternek figyelmét, akik felajánlották az apának, hogy gondoskodni fognak a két gyermek neveléséről. Naraniah örömmel fogadta ezt az ajánlatot és dr. Annie Besanttra bízta Krishnamurtit és testvérét, Nityanandát, akik rajongásig szerették egymást, s utóbbi haláláig mindig együtt voltak — Krishnamurtit Angliában magánúton neveltették.

Krishnamurti nem lehet a teozófusok prófétája, mert nem azonosítja magát egyetlen szervezettel sem, mert szerinte ez csak megkötöttséghez, korlátokhoz vezet. Nincs semmiféle vagyona sem, 1924-ben Philip van Pallandt van Eerde holland báró felajánlotta Krishnamurtinak erdei gyönyörű kastélyát, a korai XVIII. századbéli holland építészetnek Hollandiában található legtekélyesebb példányát. Ezzel a kastéllyal jár egy 5000 holdat kitevő birtok. Krishnamurti visszautasította ennek az ajándéknak az elfogadását. De ezen a birtokon tartják meg a már világhírűvé vált Campe-eket, ahová a világ minden részéről özönlenek az emberek tanításai meghallgatására, évenként négy hétig tartanak ezek a táborozások. Éppen most fejeződött be az idek. Krishnamurti minden jövedelmét, amely könyveinek eladásából ered, művének fejlesztésére fordítja. Krishnamurti még azt a házat sem tartotta meg, mely egyedüli otthona volt, az „Arya Viharát” Kaliforniában, a gyönyörű Ojai völgyében, ahol testvére, Nityananda meghalt.

Krishnamurti nem tart igényt arra, hogy Világtanítónak, prófétának tekintsék, ugyszintén nem kíván semmiféle szervezetet, vagy vallást alapítani, nincsenek tanítványai és nem is kíván ilyeneket, mert úgy véli, hogy a spirituális növekedés teljesen egyéni dolog és külső eszközökkel el nem érhető.

Krishnamurtinak tudom, bizonyosan nem fontos mit írni, mit gondolni róla az emberek, s ha tudná, hogy sikra szállok érdekében, bizonyára tiltakozna. Krishnamurtinak csak egy a fontos, olyan tanításokat hozni az emberiségnek, amely a megértéshez, a kiegyensúlyozottsághoz vezet és távol áll mindentől, ami ennek az ellentéte.

B. E.

— ZÜRICH I ZARLAT. Páris 16.33 és ötnyelcad, London 21.60, Newyork 435.50, Milanó 22.90, Amszterdam 240.10, Berlin 175.20, Prága 15.18, Varsó 82.60.

— Ha influenzaja van, gondoskodjék arról is, hogy gyomra és beleit a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztítsassanak. Az orvosok ajánlják.

— MA az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL, Piata Catedral.
OMESCU, Bulevardul Regina Maria.
KESZTENBAUM, Str. Ghíba Birta.

— **Peches betörő.** Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjszaka hatalmas tűz keletkezett a Stefan cel Mare uton, Stanescu Florica tulajdonát képező bérházban. A tűz a földszinten keletkezett egy raktárépületben és a tűzoltóság nem sikerült a veszedelmet a raktárra lokalizálni. Oltás közben a tűzoltók észrevették, hogy a raktár épületben levő részből egy ember árut hord ki. Kiderült, hogy közönséges betörő, aki a zavart felhasználva lopni akart. A betörőt letartóztatták. A tűz oltása közben egy tűzoltó megsebesült.

— **Sírla—világosi szolga vasvillás merénylete gazdája ellen.** Siria—Világosról jelentik: Vasárnap este Baumann Károly ottani gazdálkodó összeveszett szolgájával. A veszekedés annyira elfajult, hogy a szolga vasvillát ragadott és beleszurta a gazdája nyakába. A vasvilla nyakán ejtett súlyos sérüléseket Baumann Károlynak, akit nyomban orvosi kezelés alá vettek. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A vizsgálat megindult.

— **Sikerült táncmulatság** Siria—Világoson. A napokban a Siria—világosi hivatalnokok rendszerűen sikerült bálát rendeztek a Hotel Central termében. A kitünően sikerült mulatságon az Aradul-Nou—ujaradi öttagú jazz szolgáltatta a zenét. Az est egyik kiemelkedő eseménye a szépségverseny volt, amelynek győztesei Sechesan Aurica, Faur Livia (Agris—Egres) és Hui Stella. A bálon megjelentek közül a következő hölgyek neveit sikerült feljegyezni: Tamás Zsigaré, Tamás Ionelné, Ponta Ioanné, Tociu Traianné, Popovits Severné, Mircea Lászlóné, Pistay Józsefné, Sechesan Ioanné, Vanciu Eugenia, Zeche Istvánné, Haas Miksáné, Weber Lászlóné, Tóth Mihályné, Müller Sebestyenné, Deák Istvánné, Korodi Muci és Baba, Mircea-nővérek (Sighet), Müller Katica, Popovici Minerva, Varga Irma, Teodorovici Aurica Grec Sosy, Tóth Böske, Deák Ilus, Borlea-nővérek, Thiu Elvira (Agris—Egres), Maniu Maria és még igen sokan.

— **Ötven vasúti kocsi haladt el felette . . .** Bucuresti-ből jelentik: Chişla állomáson egy vasúti munkás a pályatesten dolgozott, amikor váratlanul egy vonat jelent meg a síneken. A munkás látta, hogy már nem menekülhet és a sínek közé feküdt. A vonat, amely 50 kocsiból állt, áthaladt a sínek között fekvő munkás felett, aki csak könnyebb horzsolásokat szenvedett.

— **Bemutatja a „Bizánc”-ot a Comedie Francaise.** Budapestről jelentik: Herczeg Ferenc „Bizánc”-át nagy kitüntetés érte. A párisi Comedie Francaise az ősz folyamán bemutatja. A Comedie Francaise a régi tradícióhoz híven, csak olyan külföldi darabokat mutat be, amelyeknek a bemutatójától legalább tíz év telt el. A „Bizánc” Paul Bourget rendezésében kerül színpadra.

— **A Tornaegyesület turista-osztálya** által vasárnap reggel induló teherautóra, mely a Moneasa—menyházai Czárán-ünnepélyen résztvevő turistákat és vendégeket viszi, csütörtök estig néhány helyre még lehet jelentkezni. A turista-osztály helyében megalakult kerékpáros alosztálya új tagok jelentkezését bármely napon elfogadnak az egyesületi helyiségben, Avram Iancu-tér 21. alatt.

— **Tizenegyezer leány csontjával díszített kriptá.** A tüneményes szépségű Szent Orsolya királykisasszony és tizenegyezer vértanuhalált halt társnőjének gyönyörű legendájáról és a vértanúk csontjával díszített sírjáról közöl pompás illusztrációval ellátott cikket a Tolnai Világlapja új száma. Sok más érdekes riporton kívül a legkiválóbb magyar írók novelláit, nagyszerű folytatásos regényt és közel száz remek fényképet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

— **Hagyjanak békében!** A volt spanyol trónörökös drámai hangu levélét az „Ünnep” új száma közli. A népszerű képes szépirodalmi lap közleményeit gróf Bethlen Margit főszerkesztővel az élén, a magyar irodalom és újságírás kiválóságai írják. Az „Ünnep” kiadóhivatala: Budapest, VII., Dohány-u. 12. Főelárúsító: Journal Import, Oradea—Nagyvárad, Bulv. Reg. Ferdinand 46.

MEGNYILT

a budapesti

Terézköruti Szinpad

a szezon legnagyobb sikere

BULLA ELMA

felléptéve:

Dr. Kerekes Mária.

írta: László Miklós,

azonkívül a szenzációs válogatott kabaré műsor, melyben fellépnek: Rajna Alice, Herendi Manca, Köváry. Peti, László M., Berczy, Fenyő, Náray Teri, Fülöp, Elek Zsuzsa, Hegyi, Bata Erzs, Lórenz Márta, Bartók Ibi, Jankovics és Pán.

Rendező: Köváry Gyula.

Minden ünnep- és vasárnap délután 1/5 órakor

olcsó helyárakkal!

Tel.: 12-92-54.

Kezdet: 9 órakor.

Jól öltözködő urak figyelmébe!

Ha Budapestre jön, látogassa meg

Steiner Zoltán

férfidivat-szalonzát!

Sikk

Izlés

Elegancia

Modern szabás

Meglepető olcsó árak. Szövetkülönlegességek állandóan raktáron. Budapest, V., Wekerle S. u. 21., I. em.

„Lynch-bíró” újra működik Tenessében

New-Yorkból jelentik: Tenessée Tovingtonból jelentik, hogy egy négyt népitellett kivégeztek. Egy 35 év körüli néger férfiról van szó, akit hetekkel ezelőtt tartóztattak le a bünygyi hatóságok, azzal a gyanúval, hogy meggyilkolt egy rendőrségi tisztviselőt, amikor az az egyik játékbarlangot felfedezte. A négyt rendőri fedezettel tegnap este a törvényszék épületébe akarták vinni, utközben azonban hat felfegyverzett ember támadta meg a rendőröket és a négyt magukkal hurcolták. Ma reggel azután egy fára felakasztva találták meg a holttestét, amelyen számos revolverlövés helye éktelenkedett.

— **80.000 sporthorgász Magyarországon.** Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

UJ KÖNYVEK

*

Erdős Renée: „Árgirus”. Erdős Renét, a kiváló írónőt már régesrég szeretőjébe fogadta a nagyközönség. Minden írása nagy meglepetést és visszhangot keltett. Olyan problémákhoz mert bátran hozzányúlai, amelyekről csak a hipokrizis és álszentesség merete mondani, hogy nem égető, mindennapi kérdések. A kiváló írónő legújabb regénye, az Árgirus is a régi kvalitásokkal csillog. Írásművésze még érettebb, emberszemlélete még elmélyültebb. A bűbajos Árgirus-regéhez fűződő cím a modern életnek a mesével versenyző gazdagságát, a szenvedélyek tündöklő összecsapását és megoldódását ábrázolja, olyan művészettel, amely az olvasót egy csapásra meggyőzi arról, hogy Erdős Renée régi varázsos hatású könyveivel egyenrangú regényt írt megint. Erdős Renée: Árgirus című új regénye most jelent meg az Atheneum kiadásában. Ára fűzve 132, egészvászonkötésben 158 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj—Kolozsvár.

Paul Gerald: „Szerlem”. Paul Gerald neve nem ismeretlen a magyar olvasóközönség előtt. Talán soha idegen nyelvből fordított verseskötetnek olyan sikere nem volt, mint a „Te meg én”-nek. Bizunk benne, hogy a „Szerlem” sikere sem fog elmaradni a „Te meg én”-é mögött. Az ugyan vers volt, ez meg próza, de tárgya ugyanaz. Ez a próza csiszoltabb valami még a versnél is és bizonyos, hogy a „Szerlem” minden egyes aforizmájában ugyanannyi formai művészet és gondolati gazdagság van, mint a „Te meg én” egy-egy versében. De nemcsak költészet és gondolatok vannak ezekben az aforizmákban, hanem érett életböccesség. Paul Gerald nemcsak a szerlem országát ismeri, hanem a nagyvilági életet is. Ő ma a legtekélyesebb francia világi. Ezeket a szerlemről szóló finom, megértő, sohasem cinikus aforizmákat Paul Gerald fia számára írta. Paul Gerald: Szerlem, Benedek Marcell kitünő fordításában, Renaissance kiadó bibliofil sorozatában jelent meg. (Muschler: A Szajna ismeretlenje, fűzve 46, kötve 79 lei. Cseh és Szlovák költők antológiája, 92 lei. Pourtales: Chopin életregénye, fűzve 129, kötve 158. Reeves: Chaplin civilben, fűzve 92, kötve 125 lei.) Gerald: Szerlem, fűzve 59, kötve 92 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj—Kolozsvár. Kérje a Renaissance-könyvek teljes jegyzékét.

Vészi Endre: „Felszabadultál” az Idei Művészeti Kálmán pályázaton első díjat nyert regény. Szerzője hirtelen feltűnt ifjú írói tehetség, aki bámulatos érdekes és talentummal írja le egy fiatal napszereket megrázó életét, felszabadulásának, segéd és emberré válásának érdekes és megrázó történetét. Pantheon-kiadásban, kitünő kiállításban fűzve 99, vászonkötésben 132 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj—Kolozsvár.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Szomorú körtorgás a nyersbőr-drágulástól a lábbelikészítő kisipar súlyos helyzetéig

Miért drágul a nyersbőr? — A kontingentálási rendszer a hibás — A nagy üzemeket kárpótolják a bőrfeldolgozás súlyos teherterelése miatt, a kisembereknek csak a magas adó jut

Az elmúlt év folyamán tavaly július elsejétől számítva a nyersbőr világpiaci ára az importállamok nagy kereslete folytán átlag 25 százalékkal emelkedett. A világpiaci nyersbőráraknak ez az általános emelkedése aránytalanul nagymértékű emelkedést idézett elő hazai nyersbőrpiacunkon. A bucuresti-i vágóhid kimutatása szerint ugyanis a vörös tehénbőr 105 százalékkal, a vörös ökörbőr ugyanannyival, a bivalybőr 200 százalékkal, a borjubőr 54 százalékkal, a disznóbőr 82 százalékkal emelkedett.

A nyersbőráraknak ezt a világpiaci paritással szemben való aránytalanul nagyfokú emelkedését elsősorban a kontingentálási rendszere eredményezte.

A kontingentálás életbeléptetése előtt ugyanis 7000 tonna nyersbőrt importáltunk, különösen borju- és kecskebőröket, valamint vastagbőröket. A kontingentálási rendszer életbeléptetése után természetesen elháríthatatlan akadályok merültek fel a nyersbőrök nagyobbarányú importjánál: mult évben már csak 200 tonna volt a nyersbőrbehozatalunk. A bőrgyárak és timárüzemek kénytelenek voltak tehát ezért nyersbőrhiányukat a belföldön beszerezni és mivel készbőrgyártmányaink iránt

nagymértékben emelkedett a kereslet, aránytalanul emelkedett a nyersbőr iránti keresletük is, ami a fenti nagyfokú nyersbőr-drágaságot előidézte.

A nyersbőr és készbőr nagyarányú drágulása természetesen maga után vonta a bőrárak árainak emelkedését is. Ez az emelkedés azonban a dolog természete szerint nem lehetett olyan nagyarányú, mint amilyen a nyersbőr és készbőr drágulása volt.

A bőrárak értéke csak 10–20 százalékkal emelkedett,

ami jelentékeny mértékben csökkentette a bőrárakat előállító üzemek jövedelmezőségét. Kis mértékben javít ennek az ipárnak súlyos helyzetén, hogy

állami megrendelésekkel kárpótolják a gyárakat.

Ezek az állami megrendelések ugyanis semmi hasznot sem hajtának a kisiparosoknak, akiknek a kartellbe lépett bőrgyárak állandóan emelkedő áraival éppen úgy meg kell küzdeniük, mint a magas adókkal. A közterhek ugyanis ezeket a kisembereket aránytalanul nagyobb mértékben sújtják, mint a hatalmas tőkékkel működő nagyvállalatokat.

Egységesítik a Dunarea-Dunamenti államok állatkivitelét

A Prezentul című, Bucurestiben megjelenő közgazdasági lap érdekes kommentárral közli a Pester Lloyd című előkelő magyarországi lapnak egy cikkét, amely a Dunarea-dunai államok állatkivitele egységesítésének problémáját veti fel. A budapesti újság szerint — írja a Prezentul — a Dunarea-dunai államok állatkivitelének lebonyolítása összehasonlíthatatlanul előnyösebb volna, hogyha az érdekelt államok egy központi exportirodát állítanának fel, mely

az érdekelt országok között elosztott kontingensek szerint irányítaná a kivitel. A Pester Lloyd értesülése szerint erről már komoly formában folynak tárgyalások. A Pester Lloyd — írja a Prezentul — a magyar kormány félhivatalos organuma és így, ha ez a hír nem is kész tény még, föltétlen bizonyítéka annak, hogy a kérdéssel, illetve annak a Dunarea-dunai államok szempontjából egységes megoldásával illetékes körök komolyan foglalkoznak.

Kell-e fizetni a malmoknak az 1,4 százalékos illetéke?

Kavarodás egy törvényszéki döntés, a törvény szövege és a basarabiai malomtulajdonosok körül

A pénzügyi közegek hivatalos lapja, a „Buletinul Administrațiilor Financiare” a Sibiu-nagyszombeni törvényszéknek egy igen érdekes elvi döntését közölte, amely szerint

a malmosok a bélyegtörvény 14. szakaszában előírt 1,4 százalékos úgynevezett proporcionális illetéket nem kötelesek a liszt után fizetni.

A komoly szaklapban megjelent törvényszéki döntést a basarabia-i malmosok készpénznek vették és annak alapján beszüntették a proporcionális illeték fizetését.

A chişinau-i terménybiztosító az ügyben kérdést intézett a pénzügyminiszterhez és felvilágosítást kért, hogy hatályon kívül helyezhet-e egy törvényes

rendelkezést valamely törvényszék döntése.

A pénzügyminiszter e hó 15-én rendeletet bocsátott ki Basarabia valamennyi pénzügyigazgatóságához, amelyben

megtiltotta a forgalmi bárcák kibocsátását, amíg az érdekelt malomtulajdonosok nem igazolják, hogy a rájuk eső proporcionális taxát megfizették.

Az érdekelt pénzügyigazgatóságok a miniszteri rendelet alapján hozzálátnak, hogy a Sibiu-nagyszombeni törvényszék elvi döntésének kibocsátási időpontjától kezdődőleg valamennyi be nem fizetett ilyen illetéket behajtsanak az érdekelt malomtulajdonosoktól.

Szabadtéri játékok Aradon.

Augusztus 24: Gül Baba

Augusztus 25: Bobherceg

a katolikus gimnázium udvarán.

40 tagu zenekar, 50 tagu énekhar, ragyogó díszletek, balett, nagy státiisztéria. A főszerepekben vendégművészek.

Helyárak: 70, 50, 30, 15, elővételben 65, 45, 27 lel.

Pénztárnyitás ma, szerdán délelőtt 10 órakor a téli színházban.

Mezőgazdák figyelmébe:

Miért vessünk sorvetőgéppel és nem kézzel?

A vetés legközönségesebb módja a kézzel, azonban ezt ma már mind ritkábban gyakorolják, mert tökéletlen és drága. A géppel való sorvetés szorította ki helyéből, tökéletesebb, jobb, tehát olcsóbb munkájával.

A szorva-vetésnek két meglehetősen nagy előnye van. És pedig, az időegységben való nagy teljesítmény és a látszólagos olcsóság, tekintve, hogy egy gyakorlott, ügyes vetőmunkás naponta, minden külön tökéletesítés nélkül bevet 8 k. holdat.

Hátrányai viszont szembejönnek s éppen azok, amelyek a sorbetetessel kiküszöbölhetők. Ez az oka, hogy napjainkban egyre jobban terjednek a vetőgépek. A sorbetetés lehetővé teszi a vetőmagnak vízszintes és függőleges irányban egyenlő elosztását, vagyis a tenyészterület és az alúttakarás egyöntetűségét. Ez teszi lehetővé, hogy a kikelés, fejlődés és érése egyenlővé válik. Az alúttakarás mélysége pontosan szabályozható. A sorok iránya, a tábla kedvező fekvése szerint szabadon választható s a sortávolság egyforma volta lehetővé teszi a hő és fény tökéletes kihasználását.

A sorbetetés következtében a legtöbb magyar viszonyok közé kerül, hogy kicsirázik s kikelés után a soroközök nyitva és gyommentesen tarthatók, lehetővé válván a párolgás szabályozása. A megdőlés veszélye csökken, mert az alsó izek, nem lévén annyira beárnyékolva, erőteljesebben fejlődnek, vastagabbak, ellentétben a felsővel s a növények, az időjárásra való tekintet nélkül, biztosítják a megfelelő és kedvező tenyészviszonyokat. A sorbetetés eme előnyei lehetővé teszik a vetőmaggal való nagymértékű takarékoságot, amely a sorvetésnél mutatkozó szükséglettel szemben 30 százalékot tesz ki.

Működésben az amerikai prosperit

Az Egyesült-Államok nemzeti jövedelme hivatalos kimutatás szerint a mult év megfelelő periódusában 63,8 milliárd dollár volt, míg az idei félévi kimutatás szerint 9 milliárdos többlet mutatkozik.

= Nagymennyiségű rozst vásároltunk az osztrák piac. Ausztria idei búzatermése 10–15 százalékkal gyengébb, mint a mult évi volt, míg rozstermése eléri a tavalyi 4,9 millió métermázsát. Ausztria most azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy nem vásárol Magyarországtól gabonát, mert a magyar exportörök túlságosan magas árat kérnek. Buzára Amerikával tárgyal, rozstszükségletének ellátása tekintetében pedig nagyarányú kötéseket eszközölt a mi piacunkon.

Csehszlovákia

összes fürdőhelyeire

pauschalkura utalványok

minden korlátozás nélkül

újra kaphatók:

HAMBURG AMERIKA LINIE

S. A. R.

Képvisellete:

Künstler utazási irodában

ARAD, Bul. Reg. Maria 24.

Telefon: 1086.

BUDAPESTRE

50 %-os vasúti kedvezmény
2-50 Pgős utólagos vizum.

Felutazás: Augusztus 10—19-ig.
Visszatérés: Augusztus 20—29-ig.

A kedvezmény csak az oda-utazásra
is, vagy átutazásra is használható.

Igazolványok a
WAGONS-LITS // COOK
Menetjegyirodában
A R A D, Minorita-palota

Rendelet a vasúti hordárok alkalmazása és működése ügyében

A CFR vezérigazgatósága a hordárok működésével kapcsolatban rendeletet bocsátott ki, amely szerint a jövőben vasúti hordár csak 21 és 40 életév közötti román állampolgárságu férfi lehet, aki az állam nyelvét jól beszéli. Belépéskor minden hordár 2000 lei biztosítékot tartozik letenni és be kell szereznie az előírás szerinti egyenruhát. A rendelet szerint a hordárok kötelesek az állomás helyiségeit tisztán tartani, valamint a különböző vasúti podgyások ki- és berakodását elvégezni. Megtiltja a rendelkezés, hogy a vasúti személyzet személyes szolgálatra használja fel a hordárokat. A vasúti hordárok által követelhető díjazás nagy podgyász után 10 lei, kicsi után öt lei. Egyes podgyások elveszéséért a hordár nemcsak biztosítéka erejéig, hanem egész magánvagyonával is felel. A hordárok szolgálati korhatára 57 év.

= Emelkedik Jugoszlávia sertéskivitele. A jugoszláviai nemzeti statisztikai hivatal kimutatása szerint a folyó évben nagyarányú emelkedést mutat az ottani sertésexport a múlt év ugyanezen szakával szemben. Nemcsak mennyiségileg, hanem egységárak szempontjából is emelkedés mutatkozik. Az ideai adatok szerint 140.394 darab sertés került kivitelre 195 millió 200.000 dinár értékben, míg a tavalyi kivitel 132.984 sertés volt, 178 millió 200.000 dinár értékben. Egy sertés átlagára 1340 dinár volt.

= Békés megállapodással végződött a Luther-sörgyár létesítvényesei között dúló kiméletlen harc. A hazai közgazdasági élet élénk megbőrlánkőzésára évek óta kiméletlen harc dúl az országosan ismert sörgyáros-dinasztia, a Czell-család tagjai között, büntető feljelentések és óriási összegű polgári perek özönével súlyosbítva. A család perbenálló tagjai között most megtörtént a békés megegyezés. Ugy a büntető, mint a polgári pereket a család minden tagja visszavonta. Az egyezmény értelmében Czell Rudolf megvásárolta Czell Frigyesztől és Czell Ludovika Florikától a birtokukban levő 149.782 Luther-sörgyári részvényt, ennél fogva Czell Rudolf lett a Luther-sörgyár egyedüli tulajdonosa. A részvényekért Czell Rudolf 75 millió leit fizet, még pedig 15 milliót azonnal, 15 milliót októberben, a többi pedig évi 4 és félmillió részletekben.

CARMEN-SYLVA (MOVILA)

Grand Hotel Movila
és Hotelul Băilor

Nyitva június 1-től
szeptember 30-ig.

Komfortos szobák, tolyó-
vizzel, pensioval vagy
anélkül,

Meleg iszapfürdő kurák
3.800 leitől

beleértve a teljes pensiot, orvosi vizsgálattal, fürdővel és összes taxákkal.

Prospektusok és ingyenes információk, szobarendelések eszközölhetők az „Europa” Organizatia Română de Turism și Turism összes ügynökségénél, valamint a szállodák igazgatóságánál. Interurban telefon: 20. Carmen-Sylva.

SPORT KÖZLÖNY

Arad uszósportjának továbbfejlesztéséhez feltétlenül szükséges a sportméretű versenyszoda

Az edzési lehetőség hiánya miatt nem szerepeltek jobban az aradiak az országos bajnokságban

A Mureș-ben, a nyár folyamán megrendezett uszóversenyeken olyan hatalmas mezőnyök állottak starthoz és a versenyeket olyan nagyszámu közönség nézte végig érdeklődéssel, hogy most már az aradi uszósporttal foglalkozó egyesületek, a CAA, az Astra és a Hakoah elhatározták, hogy a legnagyobb erőfeszítéseket teszik a sportméretű uszoda megteremtéséhez, amely nélkül az uszósport fejlődése el sem képzelhető. Ez a három egyesület a Gloria és az AMEFA bevonásával meg akarja építeni a sportméretű uszodát. Erre vonatkozóan már több megbeszélést tartottak, hogy a terveket kidolgozzák és az anyagi alapot megteremtésük.

Aradon, ahol nagy tömegek foglalkoznak uszással, olyan kitűnő versenyző gárdát lehetne nevelni, amely az országos uszohegemoniát is Aradnak szerezheti meg. Természetesen csak abban az esetben, ha sportszerű versenyszoda lesz Aradon is.

A CAA uszói azonban annak ellenére, hogy ver-

senyszodában nem folytathaták edzéseiket, mégis elutaztak a Sibiu—nagysebenedi országos bajnokságra, ahol különösen Raphael Éva szerepelt szenzációsan, aki az 50 méteres és a 100 méteres gyorsuszásban a második helyet biztosította magának. Oravetz a 100 méteres gyorsuszásban negyedik. Bergesz a 400 méteres gyorsuszásban az ötödik helyre került. A 100 méteres hölgy melluszásban kilenc induló közül Stiaszny Lica a negyedik, míg Zsigmond Márta a hatodik lett. Aszódi, a CAA műugrója a negyedik helyen végzett.

Az aradi uszók eredményei figyelemreméltók, különösen ha tekintetbe vesszük azt, hogy a sportméretű uszoda hiányában nem tudtak edzéseket folytatni, valamint az olyan nagyon fontos fordulósokat sem tudják tökéletesen.

Az uszósporttal foglalkozó egyesületek remélik, hogy sikerülni fog végre Aradon is megteremtteni a sportméretű uszodát.

Megkezdődnek vasárnap a kerületi bajnokság küzdelmei Aradon

A kerületi elsőosztályú bajnokságban már vasárnap megindulnak a küzdelmek: két meccs kerül lebonyolításra és pedig az Intelegera—SGA és a CAA—Titanus-mérkőzések. Utóbbi eredetileg augusztus 29-re sorsolták ki, azonban a két egyesület megegyezése folytán a meccset egy héttel előrehozták. Az első mérkőzés az Intelegera—, a második a CAA-pályán kerül lejátszásra s míg az első mérkőzés kiegyenlített játékot fog hozni, addig a másodikon nagy kérdőjel, hogy miként állja meg helyét a másodosztályú bajnok Titanus az elsőosztályban.

A Tricolor—Transilvania a Sparta körmérkőzés keretében

Két régi rivális találkozik vasárnap a Sparta körmérkőzésének döntőjében: a Tricolor és a Transilvania. Mindkét csapat már is jó formában van és összecsapásuk nagy harcot ígér az értékes bronz-díjért. A meccs a Tricolor-pályán kerül lejátszásra és előtte a Sparta és a Hakoah csapatai meccselnek a Sparta selyemzászlóáért.

Az AMEFA

Petroșani—Petrozsényban

Az AMEFA csapata vasárnap Petroșani—Petrozsényban vendégszerepel, ahol az ujdonsült A) ligás Jiullal méri össze erejét. Az aradi munkásegüttes legjobbjával randul le a bányavárosba, mert a Jiul veszedelmes ellenfél és komoly, kemény mérkőzésre van kilátás.

O CAR—Astra 6:0 (2:). Az Astra csapata vasárnap Rovinen vendégszerepelt és a katonai játékosokkal megerősödött RAC-tól 6:0 arányu súlyos vereséget szenvedett. A gólokat Kovács 2, Turi, Koncsek és Dónáth lötték. Játékvezető: Jackó.

O Hungária—Ferencváros Budapesteni! A magyar nemzeti bajnokságban is megindulnak a küzdelmek és pénteken a Phöbus—Bocskai-mérkőzés jelenti az idénykezdést. Vasárnap 5 meccs, köztük a Hungária—Ferencváros derbi kerül lejátszásra. A vasárnapi műsor az alábbi: Hungária—Ferencváros, Nemzeti—Ujpest, ETO—Budai „11”, Törökves—Szürketaxi, Budafok—Szeged.

O Óriási az érdeklődés az AMEFA augusztus 26-i tombola-estje iránt. Mint közöltük, az AMEFA 26-án, csütörtökön este a „Lido” kerthelyiségében tartja a gardenpartit, amelyen különleges attrakciók fogják a közönséget szórakoztatni. A nagyértékű tombolanyereményeken kívül az AMEFA vezetősége ötletesen és gondosan összeállított műsorról fog gondoskodni. Ugyanekkor fog eldőlni „Arad legjobb táncos párja” cím és a nyertes 1 évig viselheti az AMEFA által adományozott aranyzalagot. A táncversenyre megindultak a nevezések.

Folytatódnak a küzdelmek a vízipóló-kupában

Budapest. A Horthy Kupa vízipólómérkőzések eredményei:

Magyarország—Ausztria 9:2 (4:1). Hollandia—Franciaország 4:2 (3:1), Németország—Belgium 4:3 (3:1).

Uszóbajnoki eredmények: 200 méteres hölgy gyorsuszás: 1. Harsányi Vera BSE 2:36.4 mp. 400 méteres gyorsuszás: 1. Gróf UTE 4:57.2 mp. 2. Lengyel BEAC 5:07.8 mp. 100 méteres hölgy hátuszás: 1. Győrfi Magda BSE 1:26.2 mp.

A vízipóló-kupa állása a következő:

1. Magyarország	3	3	—	—	20	3	6
2. Németország	3	2	—	1	8	7	4
3. Hollandia	3	2	—	1	7	11	4
4. Belgium	3	1	1	1	9	9	3
5. Ausztria	3	—	1	2	6	15	1
6. Franciaország	3	—	—	3	5	10	—

O Sebisana—Vulturul (Galsa) 1:0 (0:0). Nagy érdeklődés mellett folyt le a mérkőzés, amelyet a lendületesebb játékot produkáló Sebisana nyert meg megérdemelten Bärlete góljával. A mérkőzést Bilek Dezső vezette.

O A szombati Hercules—Ilsa birkózóbajnoki csapatversenyen, amely este 9 órai kezdettel a Iosif Vulcan-uccai iskola tornaterében kerül lebonyolításra, a Hercules a házi verseny tanulságai alapján legjobb csapatát állítja ki. Előreláthatólag a következő versenyzők fogják a Hercules színeit képviselni: Légsúly: Turi, nehézsúly: Kele, könnyűsúly Budorizan, közép A) súly: Frank, közép B) súly: Karácsonyi, kisméhsúly: Szilágyi, nehézsúly: Kondorossy.

„Csoda a hegyek között”

MOLNAR FERENC

csodálatosan szép legendájának bemutatója

augusztus 21-én és 22-én

a
Nyári Szinkörben

Főszerepben:

Id. SZENDREI MIHALY

Legújabb jelentéseink:

Gentbe készül Antonescu külügyminiszter

Szeptember 3-ára hívják össze a parlamentet?

Bucurestiből jelentik: Kormánykörökben megerősítik azt a híradást, amelyet egyébként a délutáni lapok is közöltek, hogy a parlamentet szeptember 3-ára egy hetes rendkívüli ülészkra egybehívják. *Bratianu* Dinu, a liberális-párt elnöke ma hosszas megbeszéléseket folytatott *Lapedatu* Alexandru szenátusi elnökkel, valamint *Roman* Valer dr. miniszterrel az Ardeal—erdélyi liberális pártszervezetekkel kapcsolatban, különös tekintettel az Alba-megyében előállott helyzetre.

Az *Adeverul* nagy cikkben foglalkozik a külpolitikai helyzettel és rámutat arra, hogy a közeli napokban megtartandó miniszteri tanácsülés nemcsak közgazdasági kérdésekkel, hanem több külpolitikai kérdéssel is foglalkozni fog, különös tekintettel *Antonescu* külügyminiszter közeli genfi útjára. Nagy jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben az angol—olasz közeledésnek is és nagy befolyást jósolnak annak az európai politikai orientációra.

Hétszázmillió márkás belső

konzolidációs kölcsönt bocsájtanak ki Németországban

Berlinből jelentik: A német fővárosból jelentik, hogy a kormány rövidesen konzolidációs kölcsönt bocsájt ki 700 millió márká értékben.

Rejtélyes politikai merénylet a párisi Montparnasse-on

Párisból jelentik: Ma éjszaka a Montparnasse-negyedben egy robogó autóból ismeretlen tettesek négy lövést adtak le *Cervinc* Milos 41 éves jugoszláv állampolgárra, akinek Párisban nagyobb kereskedelmi képviselése van. *Cervinc* megsebesült, úgy hogy kórházba kellett szállítani, ahol azt vallotta, hogy támadóit ismeri és azok politikai bosszúból követték el a merényletet. Ennél többet azonban nem volt hajlandó vallani. A merénylet szemtanúi szerint előbb *Cervinc* is a gépkocsiban foglalt helyet és amikor onnan kiszállt, adták le a lövéseket és utána elrohogtak. A kocsit számát többen feljegyezték és ezen az alapon indult meg az eljárás.

Stalin legújabb áldozata

Moszkvából jelentik: *Stalin* egyenes parancsára *Grykot*, a pénzügyi népbiztosság vezetőjét elmozdították állásából. Az orosz pénzügyek vezetését *Chuba*, a Politburo tagja vette át.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ALKALMAZÁS

Jobb középkorú nő, ki a főzést, kis-mosást és vasalást vállalja, jó fizetéssel felvérték. Cim a kiadóban.

PERFEKT román, francia, magyar és közepes német tudással bíró fiatalember szerény igényekkel, levelezői vagy gyárlombosi állást keres. Cim a kiadóban. 4298

PERFEKT nő: angol szabó-társat keres női ruhásalon. Cim a fiókiadóban. 4297

Szobaasszony, komoly, nyelveket beszélő. azonnaira felvétel. Hotel Central.

INGATLAN

Magánház 4 szobás modern lakással, nagy kerttel, a belvárosban, november 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Gradiste előjött, kövezett ucoában 100 öltönyös pr.ma. telek eladó. Cim a kiadóban. 4290

P. A. Iancu-tól

3 peronyi távolságra 2 uccára nyíló masszív ház 2x2 szobás, fürdőszobás és 3x1 szobás lakásokkal, értékes cserép-kályhák, shone csatornázás teljes alapincézés. leszállított árban 390 ezer Centrumban emeletes új ház 8 szobás, fürdőszobás, parkettás lakásokkal, teljes alapincézéssel 770 ezer leírt. Megtekinthető kizárólagos megbízott: **HAASZ**-iroda által Arad, Str. Eminescu 20-22.

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktár tökéletes tiszta helyiségben, lakásberendezések olcsón beraktározhatók, melyekre először is kapható, burocsomagot és e-adást vállalok. Olcsón eladó egy uriszoba garnitúra, diván 4 fotellel, egy barokkbédlő, egy nagy üvegfa, csillárak, asztalok, könyvpole és egy diván. Moise Nicora 9-11. 4289

Makulatura papír

5 kg.-os csomagokban 50 leiert kapható az Aradi Közlöny főkiadóiban.

VÉTEL, ELADÁS

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat, ruhaneműeket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulatúrapipt, ócskavasat, padlásholmit. — Vásárolok lakásban és padlásra heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Gojdu-ucca 5 **Steiner Sándor.**

Gyalupadok

asztalozsorszámok, 1 drb. 3914 négykerékű kézikocsis egy kukoricadaráló, eladó. **Str. Consistorului 42.**

Mielőtt házat vakoltatja Mielőtt lakását festeti Mielőtt költözik, úgy villamosvezetékét és azok tartozékait fektettesse szigetelő-ösőbe faiba **NAVRÁDI-VAL** Arad, Str. Metianu. 982

Figyelem! Alkalmi nagyvásár a

„TEMPO“-ban

Írógép, hálószobák 4500 leitől, pianók 9000 leitől, kombinált festett szekrény, bel- és kültéri öszekötő szőnyegek, varrógépek, antik facsillár, modern ebédítő Zalogtárgyak közvetítését a vállunk ö szeköltetésben álló timisoara zalogházba elvállalunk. Meghosszabbításokat olcsón eszközlünk. — Zalogtárgyakra előleget nyújtunk. **TEMPO** bizományi üzlet, Arad, Pisceuer Eliz-palo 2.

ELLÁTÁS

Egy-két iskolás fiút elvállalna teljes ellátásra intelligens zsidó család. Cim a kiadóban. 4394

URIASSZONY ellátásra vállal középiskolás leányt vagy fiút. Sárán, Str. Gojdu 8. földszint jobb. 4292

ÜZLET

Cukorkalásztet forgalmas ucoán, olcsón berendezve, megfelelő vezető hiányában eladó, esetleg üzletvezetőt keresek 20.000 lei kaucióval. — Aiánlatok: Petroviol cukorkagyár Oradea kü deadó. 4296

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizálás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.03: Vegyes zene gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei szerepelnek: Sulivan, Chopin, Mozart, Humperdinck, Albanéz, Luigini, Chabrier. 20.10: A rádióegyetem keretében Ion Cantacuzino francia aktualitásokról beszél. 20.30: Vegyes zene gramofonlemezek. RR: 21.30—22.30: Vegyes zene gramofonlemezek. RB: 21.30: Zongorahang. Margareta Vasilescu-Dejana énekhangv. A műsorban részletek Mahler, Massenet, Schubert, Donizetti műveiből. RR és RB: 22.30: Sport. Hírek. 22.45: A rádió zenekarának hangversenye. Vezetényel: Ion Ghiza. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemez. Kb. 8.20: Étrend. közlemények 11.00: Hírek. 11.20: A zongorhegyi apát ság. (Felolvasás.) 11.45: Vidám élet az ötven év előtti Pest-Budán. (Felolvasás.) 13.00: Déli hangverseny. Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. Közben kb. 13.30: Hírek. Közben kb. 14.15: Időjelzés, időjárás és vizálásijelentés. 14.45—15.15: *Kocsis* Lajos énekel zongorán kíséri K. Kain Kató. 15.40: Hírek. 17.15: Kosztolányi Dezső. 17.45: Időjelzés, hírek. 18.00: Találkozásaim a mediterrán Szilády Zoltán csevegés. 18.25: Hanglemezek. 19.20: A vizelőző körmérkőzés keretében Magyarország—Belgium válogatott csapatának mérkőzése. 20.10: Országos Postászenekar. 20.35: A rádió külügyi negyedórája. 20.50: István király dícsérete. Szabadtéri zeneünnepe a budavári Szentháromság téren. Utána kb. 23.00: Hírek, időjárásjelentés. 23.25: *Pertis Pál* és cigányzenekara muzsikál. 24.00: Hírek francia és olasz nyelven. 0.10: A zongorahangverseny folytatása.

nekara. **Étrend 10:** Hírek külföldi Magyarok számára. **Budapest II. 19.20—20.05:** Országos Postászenekar. 20.10—20.35: Gyerekek. Révész Béla elbeszélése. (Felolvasás) 21.00—21.15: Hírek. 21.20—22.15: Az Angolpark jazzzenekara játszik.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizálás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. — 19.03: Gramofonlemezek. Schumann—Liszt-művek: Liszt: *Me-fisztókeringő*, Schumann: *Két dal*. Liszt: *B-moll zongorahangverseny*, Schumann: *Karneval*. 20.05: N. Crevedia aviatikai előadása. 20.20: Hangverseny gramofonlemezek az abból az alkalomból, hogy *Encscu George* ma tölti be 56-ik életévét. 21.25: A rádió szimfonikus zenekara. A műsorban részletek Gluck, Bach, Bozche-ini, Rameau műveiből. Szólisták: *I. Koganoff* és *J. Gall*. 22.30: Sport. Hírek. 22.45: A *Gică Ionescu-Găină* zenekar szórakoztató hangversenye a „Continental“-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend. közlemények. 11: Hírek. 11.20: Szent István ünnepe. Sztinyay Jenő előadása. 11.45: Izületi betegségek. (Felolvasás). 13: Déli hangverseny. 13.05: *Bura Sándor* és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizálásijelentés. 14.30: *Berend Endre* és *Adler Oszkár* szalonzenekara. 15.40: Hírek. 16: *Árfolyamhírek*. 17.15: Félóra a leányzóban. 17.45: Időjelzés, hírek. 18: *Kiss Pál* zongorázik. 18.30: Kitiintetik és jutalmaznak a magyar anyákat. — 19: Ünnepe egyházzenei hangverseny. közvetítése. 20.20: *Nyaralás a trópuson*. (Felolvasás). 20.50: A rádió szalonzenekara. 21.20: A *remetefa*. A magyar mult apotézisa. — 22.35: Hírek, időjárásjelentés. 23: *Lakatos Tóni* és *Lakatos Misi* cigányzenekara muzsikál. Cselényi József énekel. 24: *Kauserné-Fedák Ágota* dr. angolnyelvi előadása. (Felolvasás). — 0.20: Hanglemezek. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19—19.25: Egy kilométerre a föld alá. 19.30—19.55: Egy kezdő utazó kalandjai. 20—20.40: A rádió szalonzenekara. 20.50—21.15: *Földi János* és a hajdusági homok. 21.30—21.35: Hírek. 21.40—22.35: *Bohrand Lajos* és *Weidinger Ede* szalonzenekara játszik.